

Gyere jáccunk!

Temerin adott otthont a Vajdasági Magyar Amatőr Színjátszók 26. Találkozójának. A Jáccunk Trupp nevű helyi csapat biztosította a fellépőknek a színpadot, a kiegészítő helyiségeket és a szívélyes fogadtatást. Innen ered a címem, mert a házigazdák nemcsak a színházi „játékot” vették vétkomolyan, de mindig és mindenhol lehetett rájuk számítani, személyre szólóan főzött kávéjukra és egy-egy kedves poénjukra a napok folyamán. A színpad mögötti kis klub lett a Találkozó szíve, itt töltődött a színpadra lépő színész, a zsűri és a helyi csapat.

A közönség érdeklődve kísérte szinte mindegyik programot, és feltételezem, ha egy-egy előadást megismételnének, jó hírét továbbadnák a nézők ismerőseiknek, és még egy telt házat megtöltenének. Kétszer *igazi színházi hangulatban* lehetett részünk. Ezt a kifejezést biztosan nem tudom csak szavakba foglalni, ez az a légkör, amikor mi lent a nézőtérben, függetlenül korunktól, iskolázottságunktól, mindennemű fizikai különbözőségtől együtt lélegzünk az előadással, egymással, és közösségi élményben részesülünk. A tapsrend után mosollyal az arcunkon botorkálunk ki, és sokkal türelmesebbek leszünk, nem zavar a lassan hömpölygő tömeg, fel-fel kacagunk, és lehet szóba elegyedünk olyan ismerősünkkel, aki mellett – nagy szót írok –, ha nem nyílik meg a szívünk, simán elmegyünk. A színházban ilyenkor édeskés fülledtség marad. A színpadon lévő együttes kipárolgásával keveredik a hölgyek parfümje, a hajlakk, a szekrényből ezen alkalmakra elővett öltöny és elegánsabb ruha illata. Sokáig bent marad a térben, érezni a levegőben a vibrálást. A topolyai Mara Amatőr Színház és a kupuszini Sturcz József színjátszó csoport részeseit bennünket ilyen vidám atmoszférikus élményben.

A szabadkai Fabula Rasa Színjátszó Grund, a Zentai Magyar Kamaraszínház Diákszínjátsoi és az újvidéki Színes Szilánkok Diákszínpada mindig nyüzsgő, világot megváltani akaró, kirobbanó erejű fiatalokat toboroz maga köré, akik berobbantják a hangulatot. A Palicsi Színjátszó Grund hosszú évek kemény munkájával egy izgalmas, most már megkerülhetetlen színházi műhelyt hozott létre Kalmár Zsuzsa áldozatos tevékenységének köszönhetően.

A Muzslai Petőfi Sándor Magyar Művelődési Egyesület színjátszó csoportja nehéz viharokkal küzd, de nagy reménységgel tölt

el, hogy nem adják fel, és küzdelmük példavértékű.

Sörfőző Károly (Karcsi bácsi), Lackó Farkas Erzsébet (Erzsi), Molnár József (ő József ☺), Tót Zsaklina (Zsaki), Király Sándor (Sanyi), Varga Flórián (Flórián), néha elképzelem milyen lenne veletek profi színházi közegben találkozni, és nagy örömmel tölt el ez a gondolat, mert kiváló kollégák lennénk. De rá kell jönnöm, nem véletlen vagytok ott, ahol vagytok. Csapatot építettetek magatok köré, ha szükségét éreztétek, a hivatásosok közül hívtatok segítséget, aki néhány esetben veletek is marad/t. Ennek legszembetűnőbb példája pont a Találkozót szervező Szirmai Károly Magyar Művelődési Egyesület és László Sándor egymásra találása. Katyó tanár úr most már egyre több szeretettel suhintja meg szavaival azt a képzeletbeli kancsikát, és tölti meg gondolattal a tudásra és fejlődésre szomjazó együttesét.

„Romba dől(t) az a kártyavár, amit magatok köré raktatok” – írja Karinthy Frigyes *A bűvös szék* című komédiájában. Nem mindegy, mire építjük a kártyavárunk, és hogy érezzük magunk, míg készítjük. Ez az egy hét alatt ismerkedhettünk, régi kapcsolatokat meglegithettünk fel, még ha csak egy „hogyan vagy erejéig is”. Lehet, csak egy mondatot viszünk magunkkal, egy vidám pillanatot, de adtunk és kaptunk egymástól. Köszönöm! Egy ideig elleszek a kapott élményekkel!

Táborosi Margaréta

... ha csak tehetem, harcolok érte

75 éves a Muzslai Petőfi Sándor Magyar Művelődési Egyesület

A szemle utolsó versenynapján a Muzslai Petőfi Sándor Magyar Művelődési Egyesület színjátszó csoportja is a közönség és a zsűri elé állt. Győry Domonkos *A szivaros* című abszurd tragikomédiáját vitték színre. A kétszereplős darabot Kósa Zoltán rendezte, de ő maga is játszik az előadásban, Sárkány Zoltánnal időszerű kérdéseket boncolgatnak a színpadon. A bánáti amatőr színjátszókat felkaroló színész és rendező nagyon lelkes annak ellenére is, hogy Muzslyán ma már nagyon kevés olyan fiatal van, akit bevonhatnának a színházi életbe. Az előadásról, valamint arról, hogy milyen lehetőségek vannak az amatőr színjátszás területén, vele beszélgettünk.

– Az előadás valójában azt boncolgatja, hogy hogyan hat az egyik ember a másikra, miként lehet valakit manipulálni, hogyan tud ő visszavágni. Nagyon oda kell figyelni, és valahol a közepe táján az ember megérti, hogy igazából miről is van szó. A szövegbe nem nyúltunk bele, hiszen az író megkért bennünket, hogy az ő szövegét használjuk, viszont különböző hangeffektusokkal tarkítottuk, pont olyanokkal, mint amelyeneket a szöveg megkövetel. Két színész játszik az előadásban, míg az egyik végigüli azt, a másiknak van mozgásteret. Be kell vallani, nagy kihívás volt színpadra állítani a művet, elsősorban az idősűke miatt, szinte április első napjaiban láttunk hozzá, másrészt nagyon nehéz a szöveg, vannak benne olyan szavak, amelyeket nem igazán használunk a mindennapokban. A temerini szemle előtt két nappal megtartottuk a bemutatót, vagyis a nyilvános főpróbát, nálunk jó visszhangra talált. A darab kizárólag a szemlére készült, a Muzslai Petőfi Sándor Magyar Művelődési Egyesület ugyanis az idén ünnepli fennállásának 75. évfordulóját, így azt gondoltuk, hogy a jubileum alkalmából összeállítunk valamit. Néhány évvel ezelőtt már részt vettünk egy diákelőadással a magyarcsernyei szemlén, és noha az nagyon jól sikerült, azok a fiatalok már régen szétszéledtek, így Muzslyán nagyon ritkán, olykor egy-két ilyen rövid előadásra kerül sor. Most lehetőség nyílt arra,

hogy megalakuljon egy kizárólag lányokból álló csoport, már felvettem egy színdarab ötletét, remélem, hogy nem hiúsul meg az elképzelés. A színjátszó csoport a Petőfi keretein belül működik, de sajnos eddig nem igazán találtam szereplőket, a fiatalok, de az idősebbek, a harminc-negyven év felettiek is elmentek, nincsen kivel dolgozni. Én sem szeretek színpadon lenni, hozzám inkább a rendezés áll közel, de most kénytelen voltam játszani is a darabban. Már a húszas éveim óta játszom a nagybecskereki Madách színházban, mondhatom, hogy folyton a színpadon vagyok. A színházat pedig már gyerekkorom óta szívügyemnek tekintem, ha csak tehetem, harcolok érte. A jelenlegi körülmények ellenére nagyon szeretném, ha visszatérnének azok a régi szép idők, amikor még huszonéves voltam, ekkor hétről hétre voltak előadások, tájoltunk, jöttünk, mentünk. Elszomorít, amikor azt látom, hogy üresen kong a terem, a felszerelés pedig porosodik – tette hozzá az amatőr színész és rendező.

Sárkány Zoltánt korábban csak vígjátékokban láthatta a közönség, a karakter megformálása ebben az abszurd tragikomédiában nem kis fejfájást okozott neki.

– Amikor először elolvastam a szöveget, volt mit látnom, hiszen nagyon sok mindent nem értettem meg belőle. Elindultunk, szövegpróbák sorozata következett, és már a harmadik után teljesen megváltozott a véleményem a darabról. Dióhéjban arról szól, hogy itt vagyunk, benne vagyunk a mosógépben, az egyik ember kijön belőle, a másik belemegy, és így megy a végtelenségig. Belegondoltam az egészbe, és elvállaltam, hiszen az emberek szeretik a kihívásokat. Rengeteg mindent megtanultam belőle, amit az életben is kamatoztatni tudok. Jó volt Zolival dolgozni, már nagyon régóta ismerem, több darabban is játszottunk már együtt az elmúlt években – emelte ki a muzslyai amatőr színjátszó.

Ádám Csilla

Megmaradni és fejlődni

A tóbai Petőfi Sándor Művelődési Egyesület színjátszó csoportja Karinthy Frigyes művét, *A bűvös szék* című komédiát hozta a találkozóra.

Nem könnyű feladat egy művelődési egyesület irányítása, főként ha számottevő teher nyomja az elnök vállát. Fogyatközó létszám, halmozódó feladatok, és még sok egyéb körülmény befolyásolja a tóbai egyesület munkáját. Lackó Farkas Erzsébet teljes mellszélességgel áll a kihívások elé, és mindent megtesz azért, hogy a csapat lendülete továbbra is megmaradjon. Ha kell, színészkedik, rendez, de az adminisztrációs feladatoktól sem riad vissza. A lényeg, hogy a színjátszó csoport a nehézségek függvényében sem veszítette el létjogosultságát. A *bűvös szék* című előadásuk rekordidő alatt készült el. A csapat mindent megtett a siker érdekében, de számukra a fejlődés és a megmaradás a legnagyobb motiváció, vallja a rendező.

– Nehéz helyzetben voltunk a darab választásakor. Elsősorban a szereplők létszáma korlátozott bennünket, másodsorban pedig a műfaj kiválasztása is fontos szempont volt. Ha már készítünk valamit, akkor mindenképpen szerettünk volna a közönségnek is kedvezni. Köztudott, hogy a tóbaiak a komédiákat kedvelik, a színházba kikapcsolódni, szórakozni járnak, így ezeket a szempontokat is figyelembe vettük. *A bűvös szék* véletlenül került a kezembe, kikértem a szereplők véleményét is, és sikerült megállapodnunk. A darab a megszokottól nagyobb kihívás elé állított bennünket, nehezebben találtuk fel magunkat benne, de igyekeztünk a legjobb tudásunk szerint megoldani a helyzeteket. Több mint harminc éve vagyok tagja az egyesületnek, azóta megannyi szerepet játszottam már, jártas vagyok a színészetben, de a rendezéssel csak az utóbbi két-három évben kezdtem el foglalkozni. A fogyatközó

létszám miatt kénytelenek vagyunk feltalálni magunkat, így rám hárultak a rendezői feladatok is. Nem könnyű feladat színészként és rendezőként egyszerre teljesíteni, de mindent megteszünk, mert fontosnak tartjuk, hogy továbbra is megmaradjon a színjátszás a településünkön. Minden lehetőséget megragadunk a fejlődés érdekében, és nagyon hálásak vagyunk, hogy a VMML és VMMSZ jóvoltából szakmai segítséget is kapunk. Szerencsés helyzetben vagyunk, mert már évek óta ismerjük egymást, tudjuk, kinek milyen szerep áll jól, ki hogy mozog a színpadon, és ennek köszönhetően a szereposztás sem szokott nehézséget okozni. Minden este próbálunk, most sem volt ez másként. Vannak, akik gyorsan feltalálták magukat a darabban, de olyan is akadt, aki nehezebben küzdötte le a gátlásait. Én egyszerűen csak úgy fogalmaznék, hogy tűrhető a játék. Ha csak tehetjük, itt vagyunk a találkozón, és na-

gyon sok díjjal gazdagodtunk már. Fontosak számunkra azok a tapasztalatok és élmények, amiket itt kapunk, főként a fejlődésünk szempontjából. A mindennapjainkban vannak nehézségeink. Mindenekelőtt időszerű lenne az épületünk felújítása, mert a megfelelő körülmények elengedhetetlenek ahhoz, hogy működni tudjunk. Erre különböző okok miatt még nem kerülhetett sor, de reméljük, hogy megtaláljuk a megoldást erre is. Talán egyszer mi is otthont adhatunk majd a találkozónak. Ami a tóbai művelődési életet illeti, mindaddig kitarunk, amíg van kivel és kinek dolgoznunk. Elsődleges célunk, hogy megmaradjon a művelődési élet a településen – mondta Lackó Farkas Erzsébet.

Szántó Tivadar is már évtizedekben számolja az egyesületben töltött éveit. Számára úgyszintén a megmaradás és a tenni akarás a legfontosabb.

– Nagy örömünkre szolgál, hogy eljutottunk Temerinbe. Most először járunk a községben, ezért különösen jelentős számunkra ez az alkalom. *A bűvös szék* című darab alig több mint hat hét alatt készült el. A szöveg tanulással meggyűlt a bajunk, nehezen indultak a próbák. Olyan kifejezések hangzanak el a szövegben, amik számunkra is nehezen érthetőek, de egy kis gyakorlás és utánajárás után teljes lendülettel róttuk a sorokat, mígnem sikerült színpadra állítani a darabot. Odahaza húsvét vasárnapján tartottuk meg a bemutatót. Ezt követően Magyarcseryén, majd Szajánban is vendégszerepeltünk. Fontos számunkra, hogy a találkozó előtt minél többször megmutatkozzunk a közönség

előtt. Ez olyan lendületet és magabiztosságot ad nekünk, aminek köszönhetően gyakorlottabban állhatunk színpadra a találkozón. Jómagam is harminc éve vagyok tagja a csapatnak. Korábban jóval népesebb volt a csapatunk, gyakran készítettünk különböző összeállításokat, műsorokat és előadásokat is. Most sem hanyagoljuk a művészetet, de azért sok minden megváltozott. Fontos számunkra, hogy minél több helyen fellépjünk, ezért minden meghívást szívesen fogadunk, és igyekszünk minél több helyre eljutni. Megnyugvással tapasztaljuk, hogy odahaza mindig is volt, van és lesz is létjogosultsága a színjátszóknak. Fogatkozva bár, de törve nem, folytatjuk a munkát. Igaz, a nagyobb létszámot követelő műveket már nem tudjuk bevállalni, de ennek ellenére mindig megtaláljuk a módját annak, hogy a tóbaiak és a környező települések ne maradjanak amatőr színjátszás nélkül. Az, hogy az alig négyszáz lelket számláló településről több mint százhuszan, vagy akár többen is eljönnek megnézni a munkánk gyümölcsét, hatalmas töltetet ad a folytatáshoz. Reméljük, hogy a fiatalabb korosztály is felismeri mindennek a fontosságát, és akkor az utánpótlással sem lesz gond. Titkos vágyunk már régóta, hogy egyszer mi is házigazdái lehessünk a találkozónak. Őszintén reméljük, hogy elérkezik az idő, amikor meg tudjuk teremteni a feltételeket, és mi is vendégül láthatjuk a vajdasági művelődési egyesületeket. Addig is teljes szívvel érkezünk minden egyes találkozóra.

Tóth Dianna

A színházban, a világot jelentő deszkákon mindenki megtalálja magát!

Tót Zsaklina, mindannyiunk Zsakija már hosszú évek, évtizedek óta tagja a kupuszinai Sturcz József színjátszó csoportnak. Az ő munkáját dicsérhetjük egy-egy bravúros koreográfia elkészítésénél, de egy-egy ötletes díszlet kivitelezésénél is. Az egyik legjobb szívű ember, akit valaha ismertem. A színház iránt, de az irántunk tanúsított szeretete soha nem fogy el. Lendülete, aktív magatartása fiataloknak, időseknek egyaránt példaként szolgál! Ha találkozol vele bárhol, bármilyen körülmények között, mindig mosolyt csal az arcodra. Fogadjátok szeretettel a vele készített interjút.

Mivel készültetek az idei találkozóra?

– A *Nyitott ablak* című zenés bohózatot készítettük el idén. Ezt valamikor, talán '83-ban már csinálta a társulat, természetesen nem ebben a felállásban, de emlékszem, hogy édesanyám és apám is szerepelt akkor a darabban. A rendezőnk úgy érezte, hogy ezt a darabot fel kell újítanunk idén. Az akkori darab szövegéből lett azért húzva, Rozinak (*Brestyánszki Boros Rozália – a szerk.*) köszönhetően.

Te milyen szerepet vállaltál az előadás elkészítésében?

– Mint minden évben, így idén is én feltem a koreográfiák elkészítéséért, a háttér munkás csapat összegyűjtéséért. Fontos megjegyezni, hogy a *Tuladunai* óta van egy új csapattagunk, egy fiatalember, akit bevontam ebbe a folyamatba. Rengeteg ötlete van, darabok iránt is érdeklődő, nagyon sok színdarabot elolvas. Úgy érzem, ő lesz a következő kulisszarendezőnk. A *Nyitott ablak* kulisszájának is ő volt például az ötletadója. Végül kettőnk ötleteléséből, valamint a csoport közreműködésével valósítottuk meg a díszletet is. Szétszedtünk egy negyven éves kulisszát, és azt varázsoltuk újjá az előadáshoz.

Mióta készítesz koreográfiákat a társulatnak?

– Az első önálló koreográfiámat '80-ban csináltam, 12-13 évesen. Azóta folyamatosan foglalkozom tánccal. Ha jól emlékszem, '96 óta készítek koreográfiákat a csoportnak. Nagyon sokat tanultam az évek folyamán, leginkább az értékelésekből, illetve törekedtem arra, hogy saját magamat fejlesszem. Ez egy nagyon összetett feladat egyébként, mert ahhoz, hogy elkészítsek egy koreográfiát, tudnom kell a darabot az elejétől a végéig, ismernem kell a karaktereket, és azt, hogy mikor, hol és mit csinálnak pontosan.

Mi a munkásságodhoz köthető legkedvesebb emléked?

– Mindegyik előadás, koreográfia más-más volt, s mindegyikben volt valami apró-

ság, amit nagyon szerettem. A legkedvesebb előadás számomra talán az *Ének az esőben* volt. Az a szívemhez szólt. Nagyon szerettem azt az előadást, valójában a filmet is. Mivel nagyon nagy ABBA-rajongó vagyok, a *Mamma mia* is nagyon szerettem, de minden előadásban volt valami kedvencem.

Végezetül pedig jöjjön a kedvenc kérdés, amit tavaly sokatoknak feltettem, s mindenki nagyon szép üzenetet fogalmazott meg... Zsaki, te mit üzennél a többi társulatnak?

– Mivel nagyon kevesen vagyunk, magyarok, minden helységben, elsősorban kitarást, alázatot, mert ezek nélkül nem működik. Azt, hogy a fiatalokat jó irányba tereljük, s ezt elsősorban a szülőknek tudnám ajánlani. Ha az a gyerek szeretne valamit csinálni, ne gátoljátok meg abban, mert nektek esetleg nincs rá időtök. Igenis engedni kell, hogy megtalálhassa a saját világát. Mert a színházban, a világot jelentő deszkákon, mindenki megtalálja magát!

Fábián Móni

Sasszemfiókák: döntéshozatal fontos szempontok szerint

A diákszűrinek idén sem volt könnyű dolga

Az idei találkozó sem múlhatott el a diákszűri véleményezése nélkül. A Kókai Imre Általános Iskola tanulói lelkiismeretesen teljesítették a rájuk bízott feladatokat. Minden előadáson jelen voltak, figyeltek és megfigyeltek, majd végül értékelték. Korántsem volt könnyű feladatuk, hiszen a társulatok a legkülönbözőbb műfajokat vonultatták fel az elmúlt napok ideje alatt. Egy biztos. Olyan élményekkel gazdagodtak, amiket még sokáig emlegetni fognak.

Sípos Rékát nagy valószínűséggel még láthatjuk a találkozón. A fiatal lány már többször is megtapasztalta a világot jelentő deszkák csodás varázsát. Ezúttal kívülálló szemmel követte az eseményeket.

– Már nagyon vártam, hogy elkezdődjön a találkozó, most pedig sajnálom, hogy vége. Oda voltam minden egyes előadásért, kapcsolódás volt számomra a részvétel. Izgalmas, élménydús és nagyon vidám napok vannak a hátunk mögött. Számomra fontos volt, hogy a darabok lekössék a figyelmem. Arra vágytam, hogy miközben a nézőtérén ülök, ne kalandozzanak el a gondolataim. Olyan előadást hozzanak létre a színészek, és a történetmenet is olyan legyen, aminek minden pillanatára oda akarok figyelni. Érteni akartam a történéseket. Elmondhatom, hogy a döntést egyetértésben alkottuk meg. Bár nem mindannyiunknak ez volt a kedvenc előadása. Átbeszéltük a történeteket és látot-

takat, majd végül közös nevezőre jutottunk. Dinamikus eseményeket és vidámságot kerestünk mindenekeelőtt az előadásokban, és ezt a végén meg is kaptuk.

Gombár Viktor szavalataival már megannyiszor szerepelt a temerini színház színpadán. Most ő is a nézőtérén ülve élte át a színészek izgalmait.

– Amikor felkértek, hogy vegyek részt a diákszűri munkájában, még nem tudtam, hogy mire számíthatok. A programot olvasva alkotam magamban egy képet minden darabról. Voltak olyanok, amelyektől nem azt kaptam, amire számítottam, de olyan is akadt, ami felülmúlta az elvárásaimat. Számomra a színészek közlendője volt a legfontosabb szempont, ami szerint értékelttem. Fontosnak tartom, hogy egy előadás alkalmával eljussanak hozzám azok az érzelmek és impulzusok, amit a darab megkíván. Át akartam élni a történeteket, és el akartam hinni mindazt, ami a színpadon zajlik.

Hihető történeteket és a tanulságot kerestem az előadásokban. Heten voltunk a zsűriben, természetes dolog, hogy mindenki másként élte meg az előadásokat. A különböző műfajok nem mindenkihez álltak közel. Színházba járni nagyon jó dolog. Alapműveltségnek tartom, hogy megtekintsünk egy-egy előadást, amit a színészek nagy áldozattal, lelkesedéssel és erőfeszítések árán hoztak létre. Mindannyiunk nevében elmondhatom, hogy hálásak vagyunk a színészeknek az élményekért.

Kurilla Judit elmondása szerint nem volt egyszerű a diákszűri feladata, de nagyon élvezte az elmúlt napok eseményeit.

– Túlnyomórészt felnőtteket láthattunk a színpadon. Érdekes volt diákként véleményt alkotni a felnőttek munkájáról. Nem volt könnyű az értékelés, mert nagyon színes és érdekes előadásokat láthattunk, de a saját meglátásaink, észrevételeink alapján, teljes egyetértésben hoztuk meg a döntést a zsűritársaimmal. Számomra is a színészek alakítása volt az elsődleges szempont, ami befolyásolt a döntésemben. Úgy gondolom, hogy elsősorban rajtuk múlik egy előadás sikere, mert fontos, hogy mennyire élük át az adott történetet. Megértjük, hogy mennyire nehéz feladat hárul ilyenkor a színészekre, de ugyanakkor a nézőtérén ülve érteni szeretnénk azt is, hogy mi zajlik a színpadon.

Csorba Sára a fiatalabb generációt képviselő színészek alakítására is kíváncsi volt.

– Örömmel vettem részt a zsűri munkájában. Csak ismételni tudom az előttem szólókat. Én is rengeteg élménnyel gazdagodtam. Szeretném kiemelni a diákszínpadok munkáját. Nagy lelkesedéssel érkeztem az ő előadásukra is. Felnőttekről véleményt alkotni nagyon nehéz, de ha korban hozzáink illő tehetségeket látunk a színpadon, akkor közvetlenebb hatások érnek minket. Élveztem a tehetséges diákok előadásait, mert olyan témákat dolgoztak fel, amik közel állnak hozzánk, és amikkel mi is szembesülünk a mindennapjainkban. Úgy gondolom, hogy a színészek alakítása mellett az is nagyon fontos, hogy milyen témával foglalkoznak. Szükségesnek látom, hogy olyan helyzeteket lássak a színpadon, ami akár velem is megtörténhet.

A véleményezést a szűkszavú **Tóth Roland** zárta.

– A színészek alakítása mellett kiemelném még a díszletet és a kosztümöket is. Ezek nagyon sokat hozzáadhatnak egy előadás sikeréhez. Ezen eszközök segítségével átérezhetjük azt a kort és azokat a körülményeket, amikben játszódik az adott történet. Voltak előadások, amelyek bonyolult történeteket jelenítettek meg. Nem mindig értettük, vagy nem tudtuk összerakni azokat az apró kockákat, amik elengedhetetlenek ahhoz, hogy élvezni és érezni tudjuk a darabot. Ugyanakkor sokszor nagyon jól szórakoztam, és elgondolkodtam az eseményeken. Tartalmas napok vannak a hátunk mögött, amiért köszönettel tartozunk a színészeknek.

Tóth Dianna

Akiknek a segítsége nélkül nem jött volna létre a XXVI. Találkozó

A helyi segítő kezek

Ádám Csilla
 Ádám István
 Balogh István
 Balogh Sándor
 Berbence zenekar
 Csoma Laura
 Csorba Béla
 Csorba Sára
 Darázs Imre
 Fehér Mária
 Fúró Dénes
 Fuzskó Bernadett
 Gombár Viktor
 Gőz László
 Gyuga Alisza
 Jankovics B. Éva
 Kurilla Judit
 Lakatos István
 Lakatos Klára
 László Sándor
 Lukács Imre
 Magyar Dániel
 Majoros Róbert
 Medvecki Sándor
 Nagy Gergő
 Nemes Edina
 Nemes Ildikó
 Pásztor Ilonka
 Pásztor Margit
 Petro Ildiko
 Sétáló Ildikó
 Sípos Réka
 Sörös Lídia
 Szabó Gabriella
 Sziveri Éva
 Temerini Újság
 Tóth Dénes
 Tóth (Dévity) Livia
 Tóth Dianna
 Tóth Roland
 Uracs Erzsébet
 Varga Flórián
 Varga Zoltán
 Vrcelj Leontina
 Zakinszki Regina

Köszönet és hála az élményért

A közönségzsűri is elvégezte a rájuk bízott feladatot

Miután mind a tíz társulat bemutatkozott a találkozó színpadán, a közönségzsűri is meghozta a döntését. Mindenekelőtt a zsűritagok kifejezték a hálájukat azért a tömérdek élményért, amit a színészek alakítása nyújtott számukra.

Göz László, a közönségzsűri tagja a következőképpen fogalmazott:

– Büszke vagyok arra, hogy a mi településünk adhatott otthont a rendezvénynek, ezért örömmel vettem részt a közönségzsűri munkájában. Temerinben hosszú kihagyás után ismét nagy lendületet kaptam az amatőr színjátszás, az pedig, hogy a helyiek még a házigazda szerepét is elvállalták, külön örömmel tölt el. Meleg szívvel érkeztem az előadásokra, és arra törekedtem, hogy a közönséget képviselve megfelelően értékeljem a látottakat. Sok érdekes előadást láthattunk. Voltak, amik azonnal felkeltették az érdeklődésemet, de olyanok is akadtak, amiket nem tudtunk teljes mértékben megérteni. Szeretném kiemelni az újvidéki Diák-színpad előadását és a kupuszinaiak fergeteges alakítását. Mindkét produkció jelentős figyelmet kapott a közönség soraiban ülők részéről. Egyrészt egy nagyon aktuális témát láthattunk, másfelől pedig olyan hangulatot teremtettek a színészek, amire már régóta vágytak a temeriniek. Nem vitáztunk arról, hogy melyik előadás tetszett a legjobban a közönségnek. Egyértelmű volt a döntés. Az előadások ideje alatt az önfeledt szórakozásra vágytunk. Arra, hogy ne az otthon hagyott feladatok foglalkoztassanak minket, miközben követjük a darabot, és hogy feltöltődve hagyjuk el a színházat. A legkülönbözőbb műfajok voltak jelen a találkozón, amiket összesítve nagyon nehéz értékelni, ezért a belőlünk kiváltott érzelmek alapján összesítettünk. Megnyugvással tapasztalom, hogy a magyar színjátszás továbbra is megmarad, és aktív környezetünkön.

Pásztor Ilonka is köszönetet mondott a színészeknek.

– Nem volt egyszerű a feladatunk. Arra törekedtünk, hogy kizárólag a közönség igényeit figyelembe véve hozzuk meg a döntésünket. Nem kerestük a szálkákat és a hibákat sem. Ez nem a mi feladatunk, erről a szakmai zsűri alkot véleményét. Még ha néhol fel is fedeztünk egy-két botlást a színpadon, számunkra nem az volt a mérvadó. Szórakoztató előadást kerestünk, ahol gyorsan telik az idő, és elengedhetjük magunkat. Gratulálni

szeretnék minden csoportnak, mert tudjuk azt, hogy milyen sok munkát fektettek az előadásaikba.

Fuszko Bernadett is megosztotta észrevételeit.

– Nem jelentett kihívást megnézni az előadásokat. Jókedvvel és örömmel érkeztünk minden alkalommal. Jó érzés volt azt látni, hogy milyen buzgó a temerini közönség, és hogy élettel teli volt a színház. Minden csapat kitűnően teljesített, amiért mindenkit megillet a dicséret. Olyan értékekkel gazdagodtunk a színészek munkájának köszönhetően, amiket egészen biztos, hogy sokáig megőrizzünk. Érdekesnek találtam a díszleteket is. Úgy érzem, hogy a leegyszerűsített díszletek sokkal több lehetőséget adnak a színészeknek. Elég egy jelzés vagy akár effektus, amire a színész reagál. Ennek köszönhetően nem mesterkélta a színészet, és természetesebb hatást vált ki a közönségből.

Vrcelj Leontina a közönségzsűri legfiatalabb tagja nagy lelkesedéssel mesélt a látottakról.

– Úgy gondolom, hogy a szöveg érthetősége mellett a testbeszéd is legalább olyan fontos egy színdarab alkalmával. A nézőtérben ülők megértik a beszédet, de látni is szeretnénk a színész játékát. Keressük a reakciókat, amiket a színészből kivált az adott helyzet. Ettől emberközelibb egy-egy előadás. Nekem az is nagyon fontos, hogy legyen mit hazavinnem az előadások után. Voltak olyan darabok, amelyek önfeledt örömmel, boldogsággal árasztottak el, ami aztán még sokáig megmaradt bennem. Másrészt voltak olyanok is, amik nagyon mélyre hatoltak, és gondolkodásra készítettek. Természetesen a műfajtól és a mondanivalótól is függ, hogy milyen érzelmi töltet uralkodik bennem, miután megnéztem egy darabot. Nagyon színes volt a repertoár, mindvégig nagyon izgultam a színészekért, és sajnálom, hogy ilyen hamar véget ért a találkozó. Én nagyon élveztem minden egyes percét, ezért köszönet jár a résztvevőknek.

Tóth Dianna

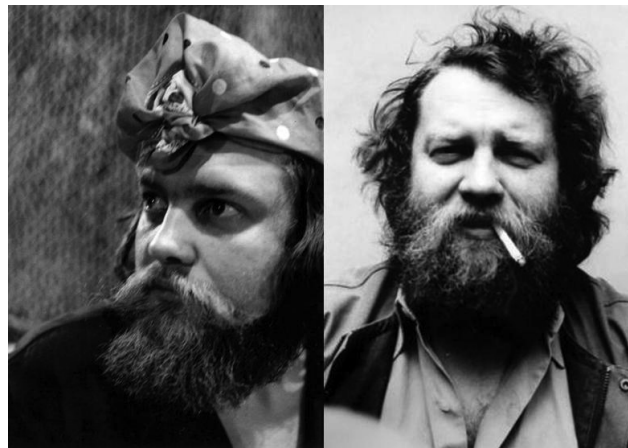
Megbecsült tagja volt a temerini közösségnek

Soltis Lajos Temerinben töltött éveiről

Kedvelték a temeriniék az impulzív alkátú, nyugtalan természetű színészt, aki családjával a hetvenes évek végén költözött a dél-bácskai faluba. Szinte azonnal bekapcsolódott az itteni kulturális életbe, az egyesület munkájában is oroszlánrészt vállalt. Kezdetben főként a szervezésben nyújtott segítséget, később szakmai tanácsokkal látta el az amatőröket, majd 1979-ben egy, a temerini értelmiségiekből és színjátszást kedvelő helyiekből álló csapattal bemutatta Gyurkó László *Szerelmem, Elektra* című színművét. Ez az előadás sokak számára emlékezetes maradt, hiszen merőben más volt, mint a korábbi színpadi alkotások. A temeriniék számára ez volt az első komolyabb dráma, hiszen eleinte zömében népszínművekkel, operettekkel, könnyedebb vígjátékokkal lepték meg a lelkes közönséget.

– Megérkezett Lajos, és lett egy profi előadásunk – így emlékezik vissza arra az időszakra az Elektrában játszó hattagú tánckar egyik tagja. Sikerült összegyűjteni a helyi értelmiségieket, akik noha nem voltak színészek, közel állt hozzájuk a színházi világ, értékelték a művészet ezen ágát. A helyi *Temerini újság* 1979. május 17-én közöl előzetest a bemutatóról. Mint írják, „*a darabban fellép: Hegedűs Ágnes, Erlauer Csaba, Varga S. Tibor, Soltis Aranka, Szabó Péter és Törteli László. Tánccal: Kiss Ilona, Katona Zsuzsanna, Fehér Rózsa, Gara András, Ádám István. Koreográfus: Daróci Zsuzsa, rendező Soltis Lajos. Helyárak 25 és 20 dinár, diákjegy 10 dinár. Jegyek elővételben a színház klubjában kaphatók. Az amatőrökből álló tánckar szerepe sem elhanyagolható az előadásban, az ő feladatuk a hatáskeltés volt, a dráma fokozódásával különböző mozdulatokat iktattak be.*”

Noha nem tartott sokáig az együttműködése a temerini amatőrökkel, szerettek vele dolgozni, a *Szerelmem, Elektra* ideje alatt újításokat vezetett be a színpadon, ami az akkor még ifjú helyiek számára felettébb érdekes és formabontó volt. Néhányan közülük még emlékeznek arra, amikor a színpadra farmer-nadrágban mentek fel, a tógát csak ott vették fel, majd lefelé is ugyanez volt a forgatókönyv. A darabot a magyarkanizsai Tiszai Unnapi Játékokon is bemutatták, de az ottani zsűri nem gondolta olyan jónak az előadást, mint azok,

akik azt színre vitték, valamint Soltis Lajos, a rendezőjük, így a házigazda után csak második díjasok lettek. A temeriniék keserű szájjal tértek haza a szemléről, amiről aztán hosszú vita folyt a sajtóban. Heteken át arról írtak, vajon megérdemelték volna-e az első helyezést. A temerini Szirmai Károly Színjátszó Egyesület 1979. május 5-én a Magyar Szóban éles hangnemben válaszol Csordás Mihály április 28-án megjelent *Játszhatunk-e az amatőrizmussal* című cikkére. Soltis Lajos hasonló előadásokat később már nem rendezett Temerinben, de kisebb műsorokat annál inkább, amelyekkel még a magyarországi Drágszélre és Miskére is eljutottak. Vicsek Károly temerini rendezéseibe is besegített, nem egyszer ő toborozta a statisztákat. Nagyon jól ismerte a helyieket, így minden pillanatban tudta, hogy mely szerepre ki lenne a legmegfelelőbb. Így vett részt 1990-ben a Francia tanyán forgatott *Határ* című film szereplőinek toborzásában is.

Családi házában kecsketenyésztéssel foglalkozott, egyszerű öltözékben járt, úgy viselkedett, mint egy falusi ember. Nagyon szerették a temeriniék, különösen a főztjét. Akik kóstolták kakaspörköltjét, azt vallják, istenien bánt a fakanállal. Becker Béla kolóniai éttermében (Világ közepe) hetente főzött ebből a ragacsos finomságból. Ha nem kakaspörköltet rotyogtatott, akkor töltött pulykát sütött, annak ízére még most is sokan emlékeznek. Soltis Lajos kedvelt színész, rendező és szakács volt abban a közösségben, amelynek egy ideig ő is megbecsült tagja volt.

Ádám Csilla

Ma a Találkozó színpadán

Topolya, Palics és Temerin is a díjazottak között

Vége? Vége. Úgy elröppent az idei Találkozó, mintha csak kettőt pislantottunk volna. Köszönhető ez a házigazdáknak, a gördülékenységnek, a társulatoknak. Nem maradt más hátra, mint ma kiosztani a díjakat. Külön öröm, hogy a gálaműsoron egy olyan előadást láthatunk, amiben a helyi társulat, a Jáccunk Trupp vezetője, rendezője, és egy kicsit az idei egész Találkozó tanár ura játszik. Játsszik, s nem is akárhogy, hiszen játékát megkapta a Pataki-gyűrű díjat. Első alkalommal, de valószínűleg nem utoljára láthatjuk az előadást a temerini színpadon. Ezúton szeretnénk megköszönni a tanár úrnak az egész heti figyelmet, és a zsűrizések, röpké szünetek alkalmával kimondott biztató, lélekemelő, humorral megfűszerezett szakmai szavait is! S hogy kik nyerték az idei díjakat? Az utolsó oldalakon megtudhatja a kedves Olvasó!

Április 30., szombat, 18 óra

Ünnepélyes díjkiosztó gálaműsor

Átadásra kerül a 2022-es találkozó két fődíja:

- a Pataki László-díj a találkozó legjobb hagyományos keretek között megvalósított előadásáért és
- a Bambach Róbert-díj a legjobb alternatív / új formákat kereső előadásért.

További díjak: Garay Béla-díj a közösségteremtő tevékenységért • Szilágyi László-díj a legjobb férfi főszereplőnek • Ferenczy Ibo-lya-díj a legjobb női főszereplőnek • Nagy István-díj a legjobb férfi mellékszereplőnek/epizodistának • Magyar Piri-díj a legjobb női mellékszereplőnek/epizodistának • Szántó Róbert-díj a legjobb színpadi beszédért • Közönségdíj • Diákzsűri díja • különdíjak.

Április 30., szombat, 19 óra

A SZABADKAI NÉPSZÍNHÁZ MAGYAR TÁRSULATÁNAK VENDEGJÁTÉKA

Kai Hensel: *Klamm háborúja* (70')

Monodrámá

Rendezte: Mezei Kinga m.v.

Klamm szerepében: László Sándor m.v.

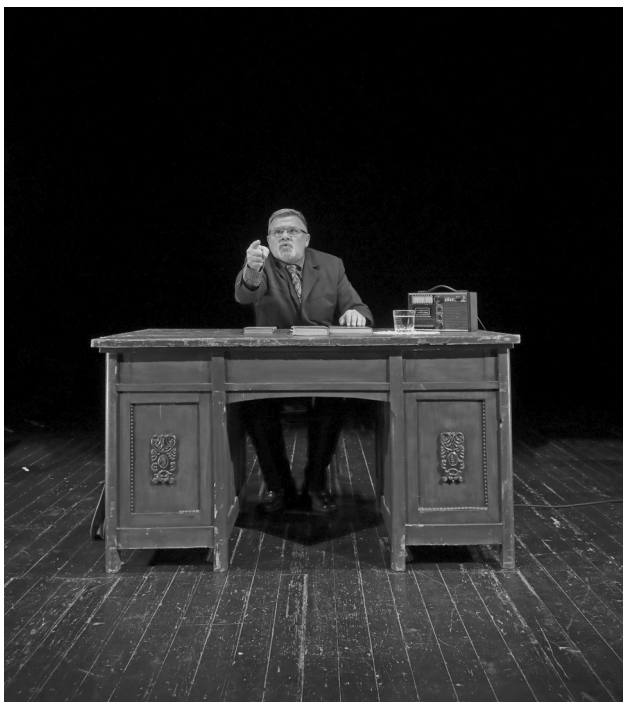
Fordította: Kovács Kristóf

Súgó/ügyelő: Kulhanek Edina

Az előadásban elhangzik Kovács Áron Ádám *Távol a nagy hegyen* című szerzeménye.

Az előadásról:

Kai Hensel 2002-ben Német Ifjúsági Színházi díjjal elismert monodrámája egy tanár és egy osztály különös háborújának története. A tanulók levélben tudatják némettanárjukkal, hogy őt tartják felelősnek az előző tanévben, az érettségi előtt öngyilkosságot elkövető iskolatársuk haláláért. Hadüzenetükben teljes ellenállást, igazi passzív rezisztenciát

hirdetnek. Klamm tanár úr megpróbál a normális iskolai keretek között tovább tanítani, ám ebben az osztályban ez már nem lehetséges. Majd ő is meghirdeti saját háborúját, immár az egész iskola, valamennyi kollégája és az igazgató ellen. Abban reménykedik, hogy a diákokat ebben a furcsa háborúban maga mellé tudja állítani. Ők azonban továbbra is hallgatással válaszolnak egyre örültebb megnyilatkozásaira. Jelenetről jelenetre foszlik le az elvárásoknak megfelelő viselkedés és modor hősünkről, aki végképp elveszítve a talajt lába alól, olyan tabukat is néven nevez, melyek az iskolai konvenciók alapjait kérdőjelezzik meg.

Díjak, fesztiválok:

2020 – A 8. Óbecsei Monodrámá Fesztivál (BeFeMon) közönségdíjas előadása

2021 – A Pataki Gyűrű-díj nyertese Klamm szerepéért László Sándor

Új rügyeket fakasztani

A Muzslai Petőfi Sándor Magyar Művelődési Egyesület színjátszó csoportja Győry Domonkos *A szivaros* című előadásának zsűrizése

A játék, a cselekvő részvétel nagyon fontos egy közösség életében. Sosem szabad elfelejtenünk, hogy a Találkozó van a színjátszókért, s nem a színjátszók a Találkozóért. A Vajdasági Magyar Amatőr Színjátszók Találkozója elsősorban szemle, elsősorban találkozási lehetőség, ahol a vajdasági társulatok találkozhatnak, motivációt kaphatnak, megerősödhetnek, és természetesen szakmai visszajelzést kaphatnak. Van olyan település, ahol erős a közösség, a színjátszó csoport, s van olyan település, ahol kevés a magyar, ahol kevés a fiatal, ahol technikai, infrastrukturális vagy más gondok vannak. A körülmények nagyon kevés helyen ideálisak, ám egy közös biztosan az összes társulatban van: akarják és csinálják. Fel merik vállalni nemcsak azt, ami van, hanem azt is, ami nincs. És ez az igazán nagy bátorság. Muzslyán kevés a fiatal. Illetve, fiatal még lenne is, de kevés az, aki mozgósítható. Vagy inkább jelenleg nincs is. Legalább is ezt tudtuk meg Kósa Zoltántól, aki másodmagával érkezett az idei Találkozóra.

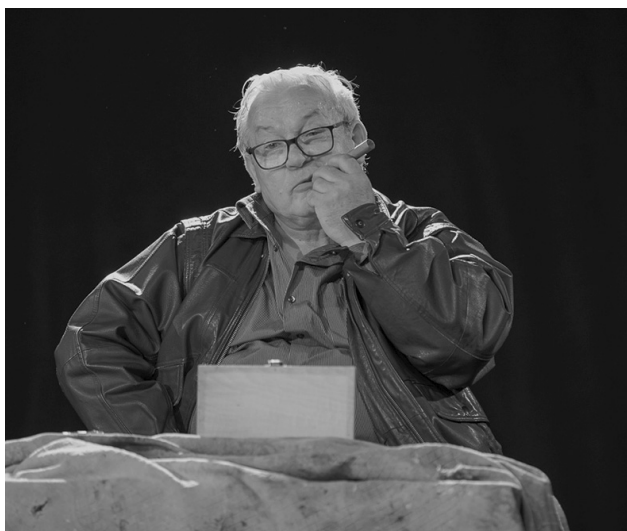
Másodmagával, **Sárkány Zoltán**nal. Szerettek volna többen jönni, ha lett volna kivel, ám az évadnyitó toborzás nem volt sikeres. Ennek ellenére bevállalták ketten, hogy hosszú idő után ismét a Találkozó színpadára lépnek. Mint **Fábián Móni**tól megtudtuk, 2016-ban voltak utoljára a szemlén. Ami így, ebben a formában nem teljesen igaz, hiszen Kósa a nagybecskerekeli Madách Amatőr Színházban is játszik, s emiatt is külön fontos, hogy Muzslyát is próbálja felrázni régóta tartó álmából, hogy Maró szavaival ékeskedjek: *új rügyeket fakasztani, ami önmagában is nagyon nagy feladat.*

Rendezés, színjátszás, szövegtudás – még nincs teljesen kész

Az előadás értékelését **Táborosi Margaréta** kezdte, aki el is mondta, hogy mivel még nincs meg a teljes szövegtudás, ezért az, amit közvetítenek, nem jön át teljesen a nézőtérre. Kósa Zoltán nemcsak szereplője, ha-

nem egyszerre rendezője is a darabnak, ami óriási feladat. Ha a rendező nem kívülről látja a darabot, hanem maga is belső szemlélője, akkor önmagát nem tudja kívülről figyelni, így a teljes előadást sem tudja átfogni. Ha tudnának további tagokat toborozni, Zoltánnak is lényegesen könnyebb dolga lenne. Margaréta azt is elmondta, hogy nehéz szakmailag értékelni egy előadást, ami még nincs teljesen kész. Az abszurd tragikomédia izgalmas műfaj. Az előadásban ugyanakkor, amin nevetni lehetett, azok egyedül a szövegpoénok voltak, ám a szövegtudás hiánya miatt nagy szünetek voltak 1-1 mondaton belül. Túl sokat támaszkodtak a súgó segítségére. A két karakter között nem volt igazi nekifeszülés, mert Kósa Zoltán a szivaros szerepében nem mozdult el fizikailag a helyéről. Végig egyhelyben ült, ami még működhetett is volna, amennyiben a szavaival irányította volna a Másik (**Sárkány Zoltán**) szereplőt. Ez azonban nem született meg. Kósa Zoltán elmondta, hogy az, hogy ő nem mozdul el, nem áll fel, nem amiatt volt, hogy hallja a súgót, igazából rendezői koncepció volt, ám a zsűri szerint ez a szándék nem volt teljesen egyértelmű.

Később **Balázs Áron** is a színjáték gondolatmenetére kapcsolódott rá: „*Sajnálom, hogy a szövegtudás a színjátszás kárára ment.*” Hiszen fontos a játék. S mégis, sok hiányérzete maradt a nézőnek, sok mindent nem lehetett megfejteni az előadásban. Például a szivaros figurájának titokzatosnak kellene lennie. Ha találkozunk egy furcsa figurával, akkor azt meg akarjuk fejteni. Főleg itt, ebben a darabban. Meg akarjuk fejteni, mikor cseszeget és mikor mond igazat. Ám hiányzott a játék tétje. A néző nem tudta eldönteni, kinek az oldalára álljon: „*kinek fogom elhinni, amit beszél!*”

Sok helyen csak információként működött a szöveg. A szöveg és a szituáció gyakran üti vagy éppen követi egymást, de itt ez most nem született meg.

Ezt aztán **Brestyánszki Boros Rozi** fejtette ki méginkább: fontos a belső történet, hogy egy-egy szereplő lelki világában mi történik egy-egy szituáció alatt. Itt például kerülgetik egymást, nézegetik egymást, de mi történik belül addig, amíg az első szó elhangzik? A nézőnek az volt a benyomása, hogy ez a két ember ismeri egymást, közben meg egyáltalán nem ez az alaphelyzet.

A színpadi helyzetekben nagyon fontos az, hogy mire gondol a szereplő, néha teljesen másra, mint amiről beszél. Rozi hozott erre egy egyszerű példát: hogy mondod el ugyanazt a szöveget, ha nagyon kell pisilned, vagy ha egyáltalán nem kell pisilned. Lefordítva az előadásra: hogy itatja át a félelem, az ijedtség, a nem tudás a két ember találkozását és beszélgetését. Két széken ülve, néha felállva ezt igazán nehéz megcsinálni. Ehhez meg kell teremteni a 3 dimenziós környezetet, mert jelenleg az előadás a rádiódramák világára húzott, ahol mindent a hangjokkal teremtenek meg a színészek. Itt azonban a színpadon is meg kell teremteni a helyzetet. Egy kevésbé tapasztalt rendezőnek nehezebb dolga van akkor, ha a szerző kevés utasítást ad magában a szövegben ehhez. Vannak olyan szerzők, akik telerakják utasítással, van, aki alig. Kósa erre csak annyit válaszolt, hogy ebben a szövegben csak a csendeket jelölte a szerző. De ha szerző nem jelölte, az még nem jelenti azt, hogy nem kell csinálni semmit.

Maró még egy dologra tért ki a szöveg szintjén. Sárkány Zoltán a *pisztoly* helyett *pisztoly* ejtett a színpadon. Ebből persze nevetés kerekedett a zsűrizésen, s Zoltán be is vallotta, hát ezt bizony eltolta.

Kellékhasználat – fontosak a részletek

Rozi tért ki az előadás kellékhasználatára. Volt egy mitikus jellege a szakadt, kiégetett terítőnek az asztalon. A párnával emelt dobozt ugyanakkor nem értette. Ha az alkotók kevés tárgyat használnak a színpadon, nagyon fontos, hogy minden tárgynak legyen funkciója. Ha kevés van, akkor a néző minden apró részletét észre fogja venni. A szívnak semmi funkciója nem volt. Főleg az, hogy nem füstöl, nem ég, s mégsem válik abszurdá.

S azt gondolom, ehhez kapcsolódóan, itt mondta ki Rozi az egyik kulcsmondatot: **mert az előadás realiztikus volt, pedig abszurdnak kellett volna lenni, meg kellett volna, hogy görbüljön a tér.**

Hang és fény – izgalmas körözések

Margaréta kiemelte, hogy az előadásban ugyanakkor izgalmas hangeffektust hallhatunk. A helikopter hangjának effektje valóban olyan hatást keltett, mintha a fejünk felett körözött volna, de a játszóknak nem reagálták le ezt a hangot kellően. Nem jött át, hogy vajon félnek tőle, vagy mi a reakciójuk, s ugyanúgy az effekt végét elvágták, lecsapták, így még annyira sem derült ki, mit szerettek volna vele elérni.

Rozi is kiemelte a fény- és esőeffektust, azt, hogy az idegen elemlempával közelített a sötét teremben a színpad felé, úgy érkezett meg. Ám sokkal izgalmasabb lett volna, ha nem vágják el az esőt, hanem belefolyik a játékba. Ahogy csendesedik az eső, úgy ül bele a néző is a szituációba: *„Úgy lopom ki, hogy ne vegye észre a közönség, mert az meghatározza a hangulatot.”*

Rozitól és Marótól lopok most fontos gondolatokat az összegzés végére: nagyon izgalmas volt, hogy láttunk két nem annyira fiatal, de nem is öreg embert, akik nekiállnak játszani a színpadon. Ma kevés embernek van ideje, lendülete ahhoz, hogy összejárjanak játszani. Folytatni kell. Ha kitarotk, akkor lesznek fiatalok, de ha csak azért csinálják, mert jól érzik ebben magukat, akkor is folytatni kell!

Virág Kiss Anita

Hazugságvizsgáló szék – tessék helyet foglalni!

A tóbai Petőfi Sándor Művelődési Egyesület színjátszó csoportja Karinthy Frigyes *A bűvös szék* című előadásának zsűrizése

Olvasóink között ki az, aki földrajzilag pontosan be tudja határolni, hol található a falu? Kevesen vagyunk, ugye? Pedig nem árt odafigyelni a társulatra. Pár éve láttam tőlük az *Indul a Bakterház* című előadást, amin annyira nevettem, hogy nem találtam elegendő papírzsebkendőt, hogy felitassam a könnyeimet. A társulat is szereti a komédiát, így idén egy Karinthy-szöveget vittek színre.

Táborosi Margaréta kezdte az értékelést.

„A jó értelemben vett amatőrizmust láttuk. Amatőr az, aki a munkája mellett hobbiként csinálja azt, amit szeret, ergo szeretettel tölti az idejét, és létrehoz valami értékeset közönsége, közönsége számára. Nálatok pontosan ez történt. Erzébet, te átvetted a csapatvezetést, s ez a csapat bizalmat szavazott neked, s szaporodik is a kis társulat. Megdicsézném a szövegválasztást is, nagyon jó dolgod volt, hogy a csapatodnak ilyen szöveget tudtál találni. Ez a Karinthy-szöveg tökéletes, s óriási csavarral szolgált még nekünk, vajtűfüleknek is az előadás vége, ahol arról beszélnek, hogy nincs több végszó, vége az előadásnak. Jól működtek a szövegpoénok is, tehát csak dicsérni tudom a szövegválasztást” – mondta Margaréta.

Megosztotta észrevételeit azzal kapcsolatban, hogy nem szükséges azt jelezni, hogy a szék árammal működik, hisz a kábelre nem figyel a néző, nincs kihangsúlyozva, mikor van bedugva, mikor nincs. Megjegyezte még, hogy amennyiben egy miniszter világát mutatják meg színpadon, arra is figyelni kell, hogy a levelet nem pusztá kézzel, hanem egy levélvágó késsel nyissa fel a miniszter úr.

„A bűvös székekkel való játékra is nagyon figyelnetek kellene, hisz többször megtörtént, hogy azt lereagáljátok, amikor a székből kikeltek, ám azt, hogy mi történik, amikor beleültök, nem mindig. Erre figyeljete oda, legyen ott is valamiféle megszedülés, váltás, hogy lássam, hogy adott ember elengedte magát, s elkezd őszintén vallani. A legjobban ez a dolog a miniszterasszony jelenetében működött” – emelte ki Margaréta.

Egy nagy nyelvi bakira is felhívta a figyelmet, miszerint színpadon nem használhatják a máh, nem érdekel, máh, job-

ban vagyok szócskát, hisz semmi köze sem a vajdasági tájszólásokhoz, sem a darabhoz, egy szerb töltelékiszórol van csupán szó.

Az előadás rendezője **Lackó Farkas Erzsébet** volt, aki az előadásban a miniszterasszony szerepét öltötte magára, s Margaréta kiemelte, hogy rendezőként, aki játszik is az előadásban, picit elvesztette a fonalat a saját jeleneteiben, beszippantotta őt a két, lassabb tempóval operáló kolléga, amire nem árt odafigyelni, s tartania saját karaktere ritmusát. Megdicsérte jelenetében azt a pillanatot, amikor a nagy nevetés közben becsipődik a dereka, mint mondta, ezt tanítani kellene.

„Figyeljete oda, hogy ha már kergetőznek, s komédiáról beszélünk, akkor ez a zavarócska legyen igazán kergetőzős és ajtócsapkodós, hisz nézőként jót mulatunk azon, ha magas beosztású emberek megpróbálnak verekedni. Belefért volna sokkal több játék ebbe a jelenetbe” – tette hozzá Margaréta, majd az orvos megjelenéséről szólt pár szót, miszerint túl direktté válik a háttérben történő szerelmi szál, ami elvonja a figyelmet az orvosos jelenetről. Sokkal hatásosabb lett volna, ha csak finoman jelzik azt, hogy a polgármester felesége és az újságíró között aktívan zajlik egy szerelmi szál is, valamint amikor zajlik a kivizsgálás, nem le-

hetett eldönteni, hogy szándékosan vizsgálja félkézből, felszínesen az orvos, vagy ez a módszere. Ezt jobban ki kellett volna dolgozni, megértetni a nézőkkel, mi az orvos szándéka.

„A zenei aláfestés sem volt mindig tökéletes, hisz az államtitkár összeomlásakor bejövő picit indiai hatású, wellness központok zenéjét idéző aláfestő zenét nem tudtam hová tenni. Ha ezt ő maga játssza be, hogy megnyugodjon, azonnal értelmet nyer, így azonban megmarad az indokolatlan zeneválasztás szintjén. Nagyon szép színészi pillanat volt viszont, amikor az államtitkár a botrány kirobbanása előtt összetörik, minden néző megértette, hogy ez történik velünk emberekkel, ha nem figyelünk oda tetteinkre” – mondta Margaréta.

A beszélgetés során kiderült, hogy a technikai munkatárs szerepét a társulat sofőre vette át, így választ kaptunk arra, hogy miért jött be a zenei aláfestés túl hangosan.

A szót **Balázs Áron** vette át, aki elmondta, nagyon élvezte az előadást, jó volt látni, hogy minden karakternek fontos szerepe volt, komolyan vették a rájuk kiosztott szerepeket.

Az ő szemét is szúrta a be nem dugott kábel, s szóvá tette, hogy amennyiben adott korban játszódik az esemény, a térbe bekerülő bűvös, futurisztikus szék jellegére jobban rá kellett volna játszaniuk. Egy oda nem illő tárgyként lereagálni, hisz az előadásban mindenki természetesnek vette jelenlétét, hogy ne lógjon a levegőben a poén.

„Voltak poénok, amiket jobban ki kellett volna hangsúlyozni. Például a »Már egy éve magyarázom neki, hogy ebben a pillanatban nem érek rá« mondatot, ami remek poén, de elrepül, nem vesszük észre” – mondta Áron.

A székelt feltaláló Géniusz kinézetén is lehetett volna dolgozni, hisz a haja megvan ahhoz, hogy egy örült tudóst varázsoljanak belőle, aki minden nap különféle felfedezéseken agyal. Az öltöny és a kalap túl jól fésülttette a karaktert. Megdicsérte a főnökasszony váltásait, a székben ülve a kacaja szívből jövő volt, s ezt azon is le lehetett mérni, hogy a közönség vele nevetett: „Olyan ez, mint amikor egy asztaltársaságban valaki szívből jövően kacagni kezd, s ez átragad mindenki másra.”

Harmadik véleményezőként **Brestyánszki Boros Rozi** vette át a szót:

„Jómagam már láttam az előadást kb. tíz nappal ezelőtt, s azt kell, hogy mondjam, hogy le a kalappal, megcsináltátok. Összerántottátok, megtanultátok a szöveget, tehát minden elismerésem. De...Van pár megjegyzésem. Egy jó vígjáték kulcsa, titka a jó tempó. Ha jól pörög, megfelelő helyen vannak a szünetek, működik. A szünetek életveszélyesek lehetnek,

mert »kilyukad« az előadás, s több esetben érztem, hogy lassul a darab.”

Az előadás elején látunk egy szolgálólányt, aki lábát az asztalra téve élvez egy cigarettát, s megissza az otthagytott italokat. Ha ez egy titkos élvezkedés, akkor legyenek benne váltások, amikor a másik bejárónő megjelenik. Vissza kell váltani szolgálólányba a titkos élvezetek után, s gyors mozdulatokkal törölni le az asztalt.

„A színpadot üresen hagyni életveszélyes. Nagyon fontos pillanat, amikor az államtitkár úr teljesen kikészül, ekkor jön be a zen-zene, de előtte van egy üresen hagyott színpad. S itt a csend »kilyukad«. Jót tett volna a jelenetnek, ha miután kilökdösöd a feleséged és az újságíró, ők még a színpad mögött beszélnek, s nem a csöndet »látom«” – mondta Rozi.

Rozi is kihangsúlyozta a székbe való belecsücskenés fontosságát. Ha a poént már előtte készítik, akkor nem él meg. Mondat közben kell behuppanni a bűvös székbe, a nézőknek nem szabad látniuk, ahogy a színész erre készül, nem szabad ezt szövegileg jelezni. Indokolttá kell válnia, miért ül bele ebbe a bizonyos székbe.

„A feltaláló, Géniusz monológja, azaz a végkifejlet kinyilatkoztatásakor nincs szükség arra, hogy hátrafordulj. Tudom, hogy az államtitkárhoz beszélsz, de ne gyengítsd a jelenetet és a karakteredet azzal, hogy néha hozzáfordulsz, hozzá beszélsz” – tette hozzá Rozi.

Rozi nagyon szerette a kosztümöket, s mint mondta, látszólag sokat segített a szereplőknek is a ruhájuk. Jótanácsként hozzátette, hogy talán érdemes lenne már a próbákra becsempészni néhány jelmezt vagy jelmezjelzést. A jelmez viselése sokszor segíti a színész játékát, s a tóbiai esetében sem volt ez másként, ezért jó lenne ha nem csak a főpróbák hetében, hanem már korábban is viselnének a jelmezhez hasonló ruhákat, hogy tudjanak vele játszani, egyesülhessenek a karakterekkel.

Lackó Farkas Erzsébet, az előadás rendezője elmondta, nem volt könnyű dolguk, hisz rendezőnek és színésznek is nagy falat volt Karinthy szövege: „Ez egy komédia, de nem a klasszikus értelemben, így sokat kellett dolgozni a karaktereken. A szöveg és a színészi játék is nagy kihívást okozott a csapatnak.”

Brestyánszki Boros Rozi zárta a beszélgetést, kiemelte, hogy ez az előadás nem csak a szórakoztatásról szólt. Komoly üzenettel is bíró anyaghoz nyúltak, ami úgy nevettegetett, hogy közben tükröt is mutatott, s ezt valóban nem könnyű megugrani. Igényes történetet dolgoztak fel, ami nagyon dicséretes.

Szerda Zsófi

Fegyelem és küldetés

A kupuszi Petőfi Sándor Művelődési Egyesület Sturcz József színjátszó csoportja *Nyitott ablak* című előadásának zsűrizése

A nagyjából kétezer lelket számláló nyugat-bácskai falu több mint 100 éve foglalkozik színjátszással. Mondhatni mindennapjaik része; ki mint díszletkészítő, ki mint zenész, technikus, színész, koreográfus, súgó, de valahogy kapcsolódik a színházhoz. Az ott élő embereknek a vérükben van a színház, a színpad, a zene. Molnár József mint vén róka rendező tartja kezében a csapatot, és vezeti őket sikerről sikerre.

Sutus Áron, a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség elnöke régi barátként köszöntötte a társulatot. *„Dúdoljuk a dallamokat most is, az utcán is füttyörésztük, és a közönség is úgy tudott hazatérni a fesztiválról, hogy megélte azt a csodát, amiről én itt most próbálok néhány szót mondani.”* Kötetlen és jó hangulatú beszélgetés kezdődött; a teremben csupa mosolygós szemek ragyogtak. Megtudjuk, hogy **Molnár József**nek ez a 30–32., esetleg 33. rendezése... ☺

Táborosi Margaréta indította az értékelést. *„Amit ma este láttunk, azt nem adják könnyen, hogy ilyen brillírozás legyen. Hogy így tudjatok táncolni, énekelni, megszülessenek a jelenetek... ez évek, évtizedek fegyelmezett munkája. Ha tetszik, ha nem, de látszik a stafétaátadás is! Színészek nőnek fel a szemünk láttára. Valaki, aki eddig csak hátul táncolt, az ma már kap egy-egy szöveget is, egy-egy dalt is. Fegyelem és küldetés! Az látszik, hogy »a mi falunkban úgy szokás, hogy minálunk megtartjuk a színházat.«* Mondanivalóját azzal kerekítette ki, hogy nem kell hozzányúlni ahhoz, amit csinálnak, mert működik minden, valamint az is látszódik, hogy figyelemmel kísérik a színházi szakmát, és akiket szeretnek, azok munkáiból merítenek, és ez mennyire nagyszerű metódus. Kitért a katonák feszességének fontosságára, amin csiszolni kell még. Dicsérte a kristálytisza apróságokat és humoros ötleteket.

„Színházzal volt; ezt értsétek úgy, hogy jó előadás után valami ott marad a térben, a nézők parfüme, a kacagása... valami telítettség, kézzel megfoghatatlan, de egyértelműen érzékelhető valami.”

Balázs Áron folytatta, de valójában csak megerősíteni tudta a látottak egységességét,

kidolgozottságát. *„Kezemben volt a füzetke, amibe jegyzetelni szoktam, de egy idő után hagytam az egészet. Nagyon jót szórakoztam! A szöveg tele van rengeteg poénnal, és azt ti ki is használtátok. Mindenki igyekezett ott lenni, helytállni, ami sikerült is. Folyamatosan következetesen viszed a szerepet, egy pillanatra sem esel ki (szól **Molnár Oszkár**hoz – a szerk.). Egy adott pillanatban gondolkodtam csak el, hogy ez a figura valóban szeleburdi, vagy csak megjátssza magát? Tényleg csak apróság, de a poén után ki kell várni egy picike szünetet, hogy üssön a poén, de ez is majdhogynem mindig ki volt tartva.”* Minden értékelést taps és „hangos” mosoly követ.

Brestyánszki Boros Rozi mint visszajáró kupuszi vendég – és Áronhoz hasonlóan jó barátja a közönségnek – szólt, meglepettségét fejezte ki:

*„Láttam már töletek pár előadást, és az alapján egészen más szereposztást vártam. Ezért nagyon izgalmas volt, és üdítően hatott, hogy te játszottad a hülye gyereket (Molnár Oszkár – a szerk.), ami nagyon jól áll neked, te pedig a polgármestert (**Zsivu Péter** – a szerk.). Épp fordítva vártam volna. Az összes előadásotok közül a legjobban poentírozott*

előadás volt. A legpontosabban szerkesztett, jól építkező előadás. Nálatok ez már egy rutin, hogy zeneileg jól komponált a munka (a zenei rendező **Dienes László** – a szerk.). De hogy a poénok ennyire precizek legyenek, számomra ez eddig a legjobban sikerült tőletek. Nagyon unalmasakat irtam fel, hogy ez jó, az jó..." Majd egyesével kezdte értékelni a szereplőket, például **Molnár Pétert**, aki még csak középiskolás fiatalember, de már évek óta az előadások szereplője. Ő az egyik olyan utánpótlás, aki egyre fajsúlyosabb szerepeket kap. Jelenleg egy tikkelés figurát játszik, kicsi gesztussal, amit bár nem vitt végig, pedig tanácsos lett volna, a hitelesebb alakítás érdekében, de így is megnyerő volt! Vagy **id. Balog Tibor** alakítását, aki nemcsak színésze volt az előadásnak de technikusa is, így szaladgált a hangpult és a színpad között, miközben mindkét feladatát tökéletesen el látta. Külön méltatta **Limburger Georginát** is, finom játéksztilusáért, és a későbbiekben Táborosi Margaréta is megtette ezt az elegáns és minden szempontból korhűséget hozó és figurát erősítő kosztümért, amit nemcsak kitűnően tudott viselni, de ő maga is készítette el. Általános dicsérettel illette a többi karaktert is hozzáfűzve, hogy az írott anyag csábító volt ripacskodásra, de ez egyszer sem, egyik szereplőnél sem történt meg!

„Köszönöm, nagyon élveztem. Előadásként látva sokkal viccesebb volt, mint olvasva. Színeszből és rendezésből lettek poénok. Remélem, sokan fogják még látni!” – fejezte gondolatait Rozi.

Táborosi Margaréta a jelmezek dicséretével kezdte az értékelést. **Kiss Katalin** (Kató) volt a felelős jelmezkes, aki profi tervezőket megszégyenítő kosztümöket adott a szereplőkre. „A profi színházakban látunk

ilyet, amikor van rá keret. A katonák, a lányok, a kisasszonyok... Nagyon megsegítette a karaktereket, ami nagyon fontos!” Roziból kikíváncsolt még egy dicséret, a színpadon jól használt tájszólással kapcsolatban: „Hálás vagyok, amikor behozzátok a kupuszini beszédet; szívet melengető és szép volt a cselemlányoktól (**Csernai Panna** és **Guzsvány Jázmin** – a szerk.), hogy viszik az otthonunkat a színpadra.”

Újabb társulati matematika következett; kiderült, hogy **Demeter Tót Zsaklina** 20-25 koreográfiát készített már a színháznak, a zenész páros, **Dienes László** és **Koleszár Nándor** szintén 20-25 előadásban működtek már együtt. Ez pusztán azért volt érdekes, mert ezekre a számokra mind koccintani kell még az este folyamán. :)

Rozi hozzáfűzte: „Szintén nagyon klassznak tartom, hogy megnyírbáltátok a dalokat.” Ezzel **László Sándor egyáltalán** nem értett egyet, ő hallgatta volna hosszabban a dalbetéteket, majd kiegészítette: „Egy finálé nagyon jó lett volna, az hiányzott kicsit.” Józsi bácsi (Molnár József – a szerk) pajkossággal közbeszólt, hogy nem akarták ők ezt hosszúra nyújtani, mire hangos nevetés tört ki a teremében, ugyanis a társulat előadásai mindig a legterjedelmesebbek a fesztivál programjában. „Egy pillanatra sem engedték el a figyelmünket, a rekeszizmainkat, az arcizmainkat is megdolgoztattátok, és egy nagyon szép élmény volt. A finálé azért hiányzott a végéről, mert ott tudjuk a hálánkat kifejezni, ott tudunk teljességgel eggyé válni a társulattal, amikor elhangzik az utolsó poén, az utolsó tánc” – fejezte be gondolatát Sándor.

„A szép, tiszta, nem prasnya beszéd, a tiszteletes öltözet, ami jellemezte és jellemzi valamennyi előadásotokat... olyan jó ezt látni, hogy lehet így is! Ti példát és mintát mutattok, nekem mint papnak, ez fontos”- zárta a beszélgetést **Zsúnyi Tibor atya**, aki a közösség életében fontos szerepet játszik.

Zárult a beszélgetés, zárult a találkozó versenyprogram része, s amint tudjuk, „a találkozó nem tréfamester”, így a legkomolyabban köszönöm ezt a hetet, sokáig viszem magammal!

Nagy Karina

Garay-jubileum – múltidéző

A mi Béla bácsink

Faragó Árpád

Kettős jubileumot köszöntünk mélyeséges tisztelettel, végtelen nagyrabecsüléssel a délvidéki magyarság színművészetét meghatározó nagy egyéniségének, legendás alakjának, Garay Bélának, a születése 125-ik és halálának 35-ik évfordulója alkalmából rendezett ünnepi eseménysorozattal.

Béla bácsi, mert mi csak így neveztük, nemcsak ott, szülővárosában, Szabadkán, hanem mindenhol itt a Vajdaságban, sőt a Drávaszögben is a közvetlen, egyszerű nagy művészember, mindannyiunké volt!

Béla bácsi 1913. augusztus 14-én lépett, immáron mint hivatásos színész, a világot jelentő „deszkákra”, a *Lila dominó* című operettben.

1954 februárjában, a szabadkai Népszínház bemutatta L. Hellmann *Kis rókák* című színművét, amelyet Béla bácsi rendezett és a férfi főszerepet is ő játszotta el. Béla bácsi ezzel a darabbal ünnepelte színházi működésének 40. évfordulóját, egyben ezzel a darabbal búcsúzott el végleg hűséges közönségétől (de nyugdíjaztatása után is fáradhatatlanul munkálkodott színjátszásunkért).

A *kullisszák világában* című önéletrajzi kis formátumú kiadványában olvasom az említett bemutató utáni ünnepséggel kapcsolatos néhány soros megjegyzését: „Számomra az ünnepség legmeghatóbb jelenete az volt, amikor nyolcéves unokám, Lacika lépett ki az ünnep-

lök sorfala mögül elem és gyönyörű verses köszöntővel csalta ki könnyeimet.”

És még néhány sort idézek Béla bácsi önéletrajzi kiadványából: „Ötvenhét esztendeje, hogy a színi pályára léptem... Ma is szeretem ezt a pályát, szeretem a munkát, a színházat. Nehéz volt megválni ettől a varázslatos világtól. Édesapám, aki ellenezte, hogy a színi pályára lépjek, most, csaknem hat évtized után, néha megjelenik álmomban, jóságos szemével kutatva rám néz és megszólal:

– Nos, fiam érdemes volt?

Én pedig ma sem tudok neki mást válaszolni, mint ezt: – Igen, apám, érdemes volt!”

Azonban, ha Béla bácsi azt hitte, vagy legalábbis remélte, hogy nyugodt, békés nyugdíjas napok várnak rá, akkor tévedett. Sajnos tévedett! Ugyanis azokban az esztendőekben jelent meg Szabadkán Ristic „úr” és egyszerre minden megváltozott abban a csendes, büszke városban, Szabadkán. És nemcsak első, akkor 40 éves hivatásos színházunk lassú, de tudatos „lebontása”, megsemmisítése döböntette meg a színházunk iránt végtelenül ragaszkodó, hűséges szabadkai közönséget, hanem a nagy múltú, a XIX. században épült, és mindenképpen felújításra váró színházépület lerombolása, a földdel való egyenlővé tétele is megdöböntette őket!

Emlékszem még arra a megrázó, nyílt levélre, amelyet röviddel a halála előtt, a mi Béla bácsink, szin-

játszásunk nagy öregje intézett a Szabadkai Műemlékvédelmi Intézethez (két évtizeddel a színházépület tényleges lebontása előtt). A levél zárósorait idézem: „A város polgársága, színészei és színházi alkalmazottai nevében kérem Önöket, tegyenek meg mindent, hogy egyesek romboló terve ne sikerüljön és színházépületünkben unokáink, dédunokáink is előadásokban gyönyörködhesse- nek és hála telt szívvel gondoljanak azokra, akiknek mindezt köszönhetik. Madách Imre gyönyörű szavaival zárom soraimat: Ember küzdj és bízza bízzál!” Igen! Így írt akkor, több mint 35 évvel ezelőtt, Béla bácsi, a görcsös ragaszkodás erejével, hogy figyelmeztessen, hogy felrázzon bennünket, ugyanis az a nyílt levél nekünk is szólt, mindannyiunknak! Ugyanis azt a bizonyos „szakvéleményt”, amely egyszerűen „halálra” ítélte az épületet, hiszen annak teljes lebontását sürgette, megkérdőjelezni nem lehetett. Legalábbis úgy látszott! Pedig Béla bácsi nyílt levélben az is ott volt, hogy: „Ez az alapjában, stílusában monumentális épület egyik kiemelkedő dísz a város egyre szépülő, mindinkább kulturális külső nyerő főte-

rének, amelyre méltán büszke városunk minden polgára. Ennek a klasszikus kort idéző épületnek a lebontása és esetleges stílusát megtörő átalakulása merénylet lenne a tervezett városépítés ellen.”

Sajnos, Béla bácsink nem érte meg, nem juthatott el hozzá az a hír, amely szerint hamisítvány volt az a bizonyos „szakvélemény”, és hogy a város ismert, jeles szakemberei egyértelműen megállapították, hogy az épület igenis rendbe hozható anélkül, hogy előtte a földdel egyenlővé tegyék.

Garay Béla

Nem érthette meg, mivelhogy 35 éve elment Béla bácsi. Elment az az igazi, nagy művészember, aki nemcsak ott, a színpadon élt, hanem annak is élt, egész valójával! És az a nagy művész mindig csak a jót, az igazat kereste.

Bevallom őszintén, hogy jóleső érzéssel veszem tudomásul, hogy vannak még, akik a mi szellemi értékeinket, szellemi életünk gyöngyszemeit nem sietnek a feledés süllyesztőjébe söpörni, hanem érdemben, igaz, őszinte tisztelettel szólnak mindazokról, akiknek szellemi öröksége ezt a mi szürke kis világunkat beragyogja. S ezt ezúttal is igazolják, amikor mélyeséges tisztelettel, megbecsüléssel fejet hajtunk színművészetünk felejthetetlen, legendás, igaz művészemberének, Garay Bélának, a mi Béla bácsinknak az emléke előtt.

Garay-jubileum – múltidéző

MÚLTIDÉZŐ

A vajdasági magyar hivatásos színjátszás megalapozója

A 125 évvel ezelőtt született
Garay Bélára emlékezünk

Az idestova immár kétszáz éves vajdasági magyar színjátszásnak számos kiválósága volt. Ők egyben részei az egyetemes magyar színháztörténetnek is. A Trianon utáni időkben a kisebbségi státusba kényszerült nemzetrészek identitástudatának a megóvása szempontjából meghatározó szerepe volt (a többi között) a színház intézményének, miközben az egyetemes nemzeti és világi törekvések folyamatának ötvözetéből egy sajátos teátrumi világ is létrejött.

Színháztörténetünkben megkülönböztetett hely illeti meg a 125 évvel ezelőtt, 1897. február 14-én Szabadkán született Garay Bélát, akinek páratlan szakmai sokoldalúsága példaértékű mind a mai napig. Gazdag életútjának sokrétűsége magában foglalta nemcsak kiváló színészi és rendezői munkásságát, de érdemeket szerzett mint színésszpedagógus, színháztörténész, színházi szakíró, valamint színdarabfordító is. A két világháború között, amikor az Szerb–Horvát–Szlovén Királyság adminisztrációja többszöri kísérlet ellenére sem engedélyezte magyar színház megnyitását, Garay Béla társaival a szabadkai Népkör/Magyar Olvasókör színpadán játszotta, illetve rendezte meg azokat a színpadi produkciókat, melyek a vajdasági magyarság számára biztosították a folyamatos nemzeti színházi törekvések realizálását. Mellesleg ezt tette Nagybecskerekben Juhász Ferenc és Nyárai Rezső, illetve Zomborban dr. Kiss Lajos karmester, zenekutató, 1945 után Kodály Zoltán munkatársa és a szerb/izsidó író, Đorđe Lebović édesapjának, Lebović Pálnak a részvételével.

GARAY BÉLA SZÜLEIVEL ÉS HÚGÁVAL

Garay Béla a Nádassy József vezette vándortársulatban kapott először lehetőséget arra, hogy a szabadkai világot jelentő deszkákra léphessen még 1913-ban. Amikor 1915-ben kigyulladt a színház épülete, a társulat az elkövetkezőkben vándorútra kényszerült. Többek között Újvidéken is megfordult, és nagy sikereket aratott a trupp, különös tekintettel az operett-előadásokra. A *Mágnás Miskát* 1916 és 1918 között tizennégszer, a *Csárdáskirálynőt* pedig tizenegyszer játszották szűlt ház előtt a színészek.

Pályakezdő színészünk két drámái előadásában érdemelte ki a kortárs színikritika dicséretét. Hevesi Sándor ez idő tájt alkalmazta színpadra Jókai Mór *Kárpáthy Zoltán* című regényét. A szabadkai előadásában a címszerepet Garay Bélára osztotta a rendező, Hidvégi Ernő, ahogyan tette azt a „rendkívül érdekes” *Varsói citadella*-val is, melynek szerzője a lengyel író, Gabriella Zapolska volt. Mindkét esetben emlékezetes alakítást nyújtott a fiatal Garay Béla.

A *Porond* című színházi újságban pl. arról olvashatunk, hogy a „dülő vihar, szenvedés, bánat, keserűség, gyűlölet, megnyugvás, öröm tolmácsolására igazán kiforrott művész tehetsége szükséges”, a fiatal színész pedig: „Ilyennek bizonyult [...] Szépen csengő szavai, tiszta kiejtése, fiatal, üde, s mégis férfias megjelenése tették élő alakká, Kárpáthy Zoltánna, és biztosították a sikert, tapsot számára.”

A Zapolska-darabban a Gorszkijt megismerő Garay „teljes és tökéletes drámai hős volt”, írta az előadás elemzője, megállapítván, hogy: „A tehetséges és intelligens fiatal színész ezzel az alakításával a művészet magas fokára emelkedett.”

Az idézetekből is kitetszik, hogy Garay Béla számára életfeladatának kiteljesítését a színház jelentette. S valóban egyike volt azoknak a keveseknek, akik mindent tudtak a színházról. Népköri, majd később népszínházi tevékenységét számos színháztörténeti munka örökítette meg. 1945-ben a Vajdasági Magyar Népszínház – első hivatásos színháza a vajdasági magyarságnak – tiszteletbeli főrendezője lett Garay. Rendezéseit általában dicsérték a színházi kritikusok, ami mindenekelőtt szakmai rátermettségét igazolta. Az 1946/47. évadban pl. Fazekas Mihály *Lúdas Matyi* című népi játéknak nagy sikeréről számoltak be a színtudósítók – az addig előadott darabok nem nyerték el sem a nézők, sem az előadások elemzőinek tetszését. Ezúttal viszont azt állapították meg, hogy a Garay Béla által színre vitt gördülékeny produkció nagy tetszést aratott a közönség körében is, ami „a tiszta beszédnek”, a jó színpadi mozgásnak, az étellel teli alakításoknak volt köszönhe-

GARAY BÉLA KÁRPÁTHY ZOLTÁN SZEREPÉBEN

tő, meg a „nagy élményt” jelentő népdaloknak. A tökéletesen összehangolt előadásban még a kisebb szerepek hordozói is, végre, jól megállták helyüket. Ez az előadás volt az 1945-ben megalakított színház első olyan bemutatója, mely nemcsak megértte, de túl is szárnyalta a bűvösnek tartott ötvenedik számot, s melyet Vajdaság-szerzte összesen 32 654 néző látott.

Garay Béla nagyszámú színházi kiadvány szerzője volt. Színésznevelői munkájának eredményeként két szakkönyvet is kiadott: *A színjátszás kézikönyvét*

meg *A színpadi beszéd* címűt. Több színháztörténeti kötetben dolgozta fel a szabadkai magyar színjátszás történetét, sok színész portréját is megörökítette, az Életjel Kiadó pedig 2012-ben jelentette meg nagyszabású, rendkívüli értékkel bíró monográfiáját, a két világháború közötti népköri/magyar olvasóköri tevékenységet számba vevő összefoglalót, a *Magyar műkedvelők az örhe-lyen* címűt.

Az elmondottakat figyelembe véve megállapíthatjuk, hogy a sokoldalú színházi szakember, Garay Béla az egyik legkiemelkedőbb helyet foglalja el a színháztörténetünkben, nemcsak mint színész és rendező, de úgy is mint színésznevelő, illetve a vajdasági magyar hivatásos színjátszásnak a megalapozója.

KÁICH Katalin

(A fényképek a Garay család magánarchívumának részei)

A Találkozó díjainak névadóiról

Bambach Róbert (1948–1982)

Bambach Róbert számtalan hangjátékot, mesejátékot, vídám műsort, rádióiskolát rendezett. Ezeket hangszalagok őrzik. Rendezett a Szabadkai Gyermekszínházban, a szabadkai Népszínház Magyar Társulatánál, az Újvidéki Színházban, a nagybecskereki Madách Amatőr Színházban. Előadásainak emlékét, munkamódszerét barátok őrzik.

Azután egy évvel később már Újvidéken találkoztunk, a Bambach–Káich-villában, amely 22 m² volt a Makszim Gorkij utca sarkán, a 2. emeleti albérletben. A színhely meghatározása Németh P. Istvántól ered, az Újvidéki Színház legendás hírű igazgatójától, akivel éjszakákat beszélgettünk, vitatkoztunk át a Bambach–Káich-villában. Velük megváltottuk ott a színházi világot – szövegeket vittünk meg, színházi stílusokat elemeztünk és fónikus megoldásokig jutottunk el. Vita, érvelés, olykor veszekedés színhelye volt az a 22 m². Az én számomra végtelenül hasznos. Őszinte barátság alakult ott ki – otthon éreztem magam, igazi művészi műhelyben voltam –, hisz sokszor ott tartottuk a próbákat is. Tehát színházi műhely volt az a 22 m². Ahol tájékozódtam egy jóízű, szenzibilis rendező érzésvilágáról, munkamódszeréről, vágyairól, elképzeléseiről és rendezői praktikaiiról. Így volt ez 1979-ben is, amikor Kopeczky László Színész és halál című művét tűztük műsorra Bambach Róbert rendezésében. Először is, amikor elkezdtünk dolgozni az „anyagon”, az első benyomás a rendező asszociatív vonalán a színnel, a színekkel volt. Az emocionális magot a szín, a színek fejezték ki Nála. Azt mondta: a 3 felvonást 3 színben látja. Zöldben, sárgában és fehérben. És van egy állandó csellengő, minden felvonásban azonos színben, a kék ruhás, kék kabátos nő, ő kapcsolja össze a történetet. És, ha most visszagondolunk a semleges fehér színre, az éretlenséget jelző zöldre, a derült eget mintázó kékre, és a szivárvány színei között a meleg sárgára – gondolhatunk a kiegészítő színek alkalmazására is – meg minden más vizuális tökéletességre, mert Bam-

bach Róbert rendezését a tökéletesség és precizitás jellemezte. A pontos partitúra és a szakmai alázat és hűség. (Franyó Zsuzsanna)

Ferenczi Ibolya (1915–1960)

Gazdag műkedvelői múlt után szerződött Szabadkára 1947-ben. Érzelemtel, érett nők hiteles alakításával, kulturált, visszafogott, de mégis magával ragadó játékkal – a polgári színjátszás legjobb hagyományainak szellemében – vívta ki a vezetőszínészi státuszt és megbecsülést.

Soha nem lehetett a színházi élettől, a poézistól elválasztani, mert a zene-dramaköltészet hármasságának egysége magánéletét is színültig betöltötte. Igazában színészvér volt, akinek az az élete, hogy tragédiák, színjátékok, komédiák alakjaiba bújva, így átlényegülve egy leányt, egy asszonyt, egy artistanőt, két malomkő között őrlődő szerelmes lényt éljen úgy, mint aki igazán az, akit ábrázol.

Ma már, ha kimondjuk Szabadkával kapcsolatban, hogy Életjel, illetve Csáth Kör, mindenekelett az irodalmi rendezvények jutnak eszünkbe, idővel azok kaptak meghatározó helyet a köztudatban. Az amatőr színjátszás is hangsúlyos szerephez jutott, hiszen a hatvanas-hetvenes években nem volt magyar nyelvű színiakadémiánk, nagyon kevés tehetségnek adatott meg, hogy a budapesti Színművészeti Akadémián folytassa tanulmányait, így a színészképzésben és az utánpótlásban nagy segítséget nyújtottak az Életjel kisszínpadán zajló kísérletek, próbálkozások. Számos neves színészünket, rendezőnket indította útnak egyébként is az Életjel: a korán elhunyt Tallós Zsuzsát és Bambach Róbertet, illetve Bajza Viktóriát és Póka Évát, Rövid Eleonórát, Sziráczi Katalint, Szűcs Hajnit, valamint Banka Líviát és az Újvidéki Színház volt igazgató-rendezőjét, László Sándort is. Legnagyobb színészeink, Ferenczi Ibolya és Romhányi Ibi, Pataki László, de az egykori Szabadkai Népszínház Magyar Társulatának minden tagja számtalanszor fellépett az irodalmi rendezvényeken...

Garay Béla (1897–1987)

Garay Béla 1897. február 14-én született Szabadkán. 1913-ban szerződött Nádassy József szabadkai színházigazgató társulatához (miután egy színházi bizottság előtt letette a felvételi vizsgát). Több mint 10 esztendő

töltött a különböző magyarországi színtársulatokban. 1924. július 1-jén visszatért szülővárosába, Szabadkára. S mindjárt be is kapcsolódott a szabadkai Népkör munkájába. Első rendezése és fellépése a Népkör színpadán Alfred Savoire *A kékszakáll nyolcadik felesége* című vígjátékának színpadra állítása és a mű címszerepének eljátszása (1924-ben) volt.

Ettől kezdve munkássága a Népkörhöz kötődött – a Népkör egy időben Magyar Olvasókör néven működött –, ahhoz a rangos művelődési intézményhez, amely azokban az években meghatározó módon járult hozzá a magyarság szellemi életének kibontakozásához, gazdagodásához. Garay Béla rendezett, játszott és a pedagógus türelmével, alaposágával vállalta és végezte a színésznevelés nagyon is összetett feladatát. Hogy a Népkörnek a húszas évek végén, de különösen a harmincas években, milyen erős, kiegyensúlyozott, figyelemre méltó színészgyűjteményekből álló társulata volt, azt mi sem bizonyítja jobban, mint az a tény, hogy amikor megalakult Szabadkán az első hivatalos magyar színház, annak gerincét a Népkör társulatának legjobbjai: Pataki László, Sánta Sándor, Kunyi Mihály, Szabó János, Balázs Janka, Kelemen Mancsi, Pál Margit, Raczkó Illus és Mamuzsics István alkották.

Garay Béla azonban nemcsak a Népkörben foglalkozott a színjátszókkal, nemcsak ott igyekezett magasabbra emelni azt a bizonyos minőségi mércét, a színvonalat, hanem járta a vidéket, mert hívták, mert szükség volt rá. A bánsági, a bácskai, sőt a drávaszögi kis falvakat is felkereste. Béla bácsi, mert csak így hívták mindenütt, napokat, heteket töltött azok között, akik meg akartak szabadulni a dilettantizmus kényszerzubonyától, akik meg akarták ismerni a színház, a színpad igaz világát, annak törvényeit, elvárásait. A nagy

tekintélyű művészember nem oktatott, egyszerűen tanácsokat adott, azokra az alapismeretekre hívta fel a színjátszók figyelmét, amelyek nélkülözhetetlenek egy-egy darab színpadra állításakor. Garay Béla a maga művészi hivatástudatával, nagy szakmai felkészültségével és persze emberi magatartásával igyekezett színjátszóinknak átadni azokat az ismereteket, amelyek a mozgalom minőségi előrelépését, egészséges lombosodását segítették!

Magyari Piri

Juhászné Magyari Piroska, a két világháború közötti Nagybecsereken élt, és része volt annak a nagy műkedvelői mozgalomnak, ami ebben a városban alakult ki az impériumváltás után. Az Ady-Társaságot megalapító lapszerkesztő, Juhász Ferenc feleségeként

1919-től aktívan részt vett a társaság által szervezett amatőr előadásokban, később pedig a dr. Várady Imre alapította Magyar Közművelődési Egyesületben folytatta színjátszói tevékenységét. Férje volt a főtktár. Leányuk az a D. Juhász Zsuzsa, aki 1952-ben a szabadkai Népszínház tagja volt egy évig, majd visszament Nagybecskerekre, és az ott megalapított magyar társulat oszlopos tagjaként játszott az 1953 és 1955 közötti időszakban, amíg a társulat létezett.

Magyari Piri nemcsak amatőr színésznő volt, de rendezett is, meg szervezte a vendéjjátékokat. A két világháború között többször is fellépett Szabadkán, az Olvasókörben, a zombori Kaszinóban, Újvidéken, a Magyar Olvasókörben és más helységeken is. A *Tűzmadár* és a *Médi* című produkcióban nyújtott alakításai voltak a legsikeresebbek. (Káich Katalin)

Nagy István

A szabadkai Népszínház Művészetbarátok klubja már-már elképzelhetetlen volt nélküle. A bárszéken üldögélve ilyeneket mondott: „Minden társulatban, amelyik arra vetemedett, hogy előadja a *Hamletet*, van egy Lear-test meg egy Horatiót vagy egy I. sírásót játszó színész is. Titokban mindhárom meg van győződve róla, hogy sokkal alkalmasabb

lenne a Hamletre, mint az, akire a rendező ráosztotta." Ezzel fejezte ki azt, hogy tudta, ő mindörökké epizodista marad.

Nagy István a hatvanas években vált nagy színészegyéssé. Szabadkán született, a leg-
elérhetőbb infor-

mációk szerint asztalosmesterséget tanult, de már nagyon fiatalon a Népkör színpadán téblábolt. Később felvételizett a Népszínházba, ahol le is szerződtek. Dévics Imre így mesélt abban az időben róla: „Ha valaki utál dalolni, táncolni, verset mondani, utálja Shakespeare-t, akinek *Macbeth*-éből tolmácsol egy jó monológot – nagy tehetség. Ha ennyire utálja, amit csinál, milyen lesz, ha megszereti a munkáját? Vegyük fel!” Igazi szabadkai figura volt. Amolyan szabadkai őslakos. Sokáig élvezni tudta a város és a színházi munka minden pillanatát.

Alacsonyágáról így zsörtölődött: „Nekem azért nincs szerencsém az életben a párválasztásban, mert alacsony vagyok, s így messzebb kerültem az Úr kezétől. Engem nem akart megáldani. Pedig csak egy könnyes arcot szerettem volna letörölni néha, adni és varázsolni mosolyt az emberek ajkára...”

Gátlástalanul bukfacezett Kisfaludy Kőrökjében, a *Finom kis társaságban*, Bunkóst játszotta Shakespeare *Sok hűhó semmiértjében*, rendőr volt Mrožek *Hekusokjában* stb. A rendezőket vagy lelkesítette vagy bosszantotta, mert öntörvényű volt. Ütőkártyája azonban a páratlan humorérzéke volt. „Én a színházat látni, érezni és élni akarom” – sokszor mondogatta ezt életében.

Pataki László (1916–1999)

„Mifelénk mindig kevés olyan színművész volt, manapság pedig nincs is, akinek színpadi jelenléte szélesebb hatósugarú a reflektorfénynél.” (Franyó Zsuzsanna)

1916. július 13-án született Szabadkán a Magyar Érdemrend tisztikeresztjével kitüntetett színművész. Itt fejezte be az általános iskolát és a gimnáziumot. Az elemi iskola hetedik osztályában egy diákkori csiny miatt évet

kellett ismételnie. Vajon mi rosszat tehetett, amiért ilyen drágán kellett megfizetnie? Ezt mindenkinek a saját fantáziájára bizzuk!

Mást nem tudott annyira szeretni, mint a színészetet... Már középiskolás korában színházalapítással is próbálkozott kisebb-nagyobb sikerrel, sőt még a versírás is foglalkoztatta. Színpadra először Karel Čapek *Fehér kór* című drámájával lépett.

Egyetemi tanulmányaival érdekes fordulatot vett az élete, ugyanis tanulmányait a zágrábi orvostudományi egyetemen akarta folytatni. Ám ekkor sem tudott szabadulni a művészetektől: lehetőséget kapott Zágrábban kultúrestek szervezésére. Itt új művészeti ágba is kipróbálta magát: egy dszesszegyüttesnek lett a tagja. Megpróbálta magát a zenélésből és a színészkedésből eltartani.

1939-ben behívót kapott a II. világháborúba. A német hadifogságból 1945-ben szabadult. Nem sokkal később alapító tagja, színésze és rendezője lett a Magyar Népszínháznak. Ő rendezte a szabadkai Népszínház első darabját, Balázs Béla *Boszorkánytáncát*, melynek bemutatására 1945. október 29-én került sor.

1975-ben meghívták az újvidéki Művészeti Akadémia magyar nyelvű színművészeti szakára professzornak. Diákjait a színház szeretetére, tiszteletére nevelte, nem elsősorban a színészetet próbálta megtanítani nekik. Nemcsak a fellépései voltak fontosak számára, hanem diákjai nevelésére is ugyanolyan hangsúlyt fektetett. Ez abból is látszik, hogy egykori diákja, Kovács Frigyes híres színész és az akadémia tanára, létrehozta a Pataki-gyűrű díjat.

Pataki az egyszerű dolgokat kedvelte: lehetnek azok filmek, könyvek vagy akár versek is. A színháznak pedig arra a hatására esküdött, ami az embert megnyugtatja, nem pedig fölizgatja.

Mindennapjait Szabadkán, a Rudics utca 2. szám alatt élte, ahol soha sem volt egyedül.

Itt most nem a családjára gondolunk. Pataki László állandó lakótársai drámai hősök, királyok, koldusok voltak, mert azt mondják, aki színészi pályára lép, többé soha nem lesz magányos.

Szántó Róbert (1891–1941)

A középiskolát Szarvason, a teológiát Pozsonyban végezte. Lelkészi pályáját a budapesti Deák téri evangélikus templomban kezdte, a világháború idején tábori lelkész volt – „a fügefalutú Mosztárban”, ahogy egyik versében írja. 1920 és 1929 között pedig a szabadkai ágostai hitvallásúak lelki gondozását végezte. Ebben a nagy kiterjedésű alföldi városban sokoldalú munkásságot fejtett ki: 1921-ben a bácskai egyházkerület vezetőségének megbízásából újraindította a korábban Zomborban, illetve Baján megjelenő *Vándorút* című egyházi lapot, amelynek évekig, pontosabban 1928 végéig szerkesztője volt.

A világi politikai sajtó mozgalmaiban is tevékenyen részt vett, mégpedig a Magyar Párt főtítkáráként, illetve vezetőségi tagjaként. Ilyen minőségben többször is felelős szerkesztője volt e szervezet hivatalos sajtóorgánusának, a *Hírlapnak*.

Az elnyomott magyar nemzeti kisebbség érdekeinek erélyes, olykor provokatív, néha nacionalizmusba torkolló védelme miatt a lap örökös támadásoknak volt kitéve. 1925-ben több szerkesztővel együtt Szántó Róbertet is letartóztatták.

1927 júniusában Szántó Róbert új, rövid életű hetilapot indított *Hétfői Magyar Újság* címmel, amely a *Vándorút*ban közzétett beharangozó szerint „a vajdasági magyarság szócsöve és sérelmeinek bátor szószólója lesz”. Szántó Róbert az irodalmi életben is szerepet játszott. Szenteleky Kornél 1928-ban, a *Vajdasági Írás* indulásakor bevette a folyóirat szerkesztőbizottságába.

Szántó Róbert írt még bibliai egyfelvonásosokat, ifjúsági színműveket és egyéb színdarabokat is.

Fő művei: *A déli végeken* (versek, 1916); *Aszmodi diadala* (drámai költemény, 1919); *Viaskodó tavasz* (versek, 1923);

A próféta szerelme (elbeszélések, 1926); *Az utolsó óra* (színmű, 1938); *Hazavágyom* (válogatott versek, 1941).

Élete tragikusan ért véget: gyilkosság áldozata lett.

Szilágyi László (1925–1980)

Szilágyi László színész, rendező volt. 1948-ban műkedvelőként került Szabadkára, ahol rövidesen a társulat egyik legfoglalkoztatottabb színésze lett. 1964-től az Újvidéki Rádióhoz, majd a televízióhoz szerződött színészként, később rendezőként.

Szilágyi László a drámairodalom legnagyobb szerepeit alakította. Főbb szerepei: Mosca (Jonson: *Volpone*); Callimaco (Machiavelli: *Mandragóra*); Petruchio (Shakespeare: *A makrancos hölgy*); Oberon (Shakespeare: *Szentivánéji álmom*); Báró (Gorkij: *Éjjeli menedékhely*); Hlesztakov (Gogol: *A revizor*); Leonardo (García Lorca: *Véres menyegző*); Jimmy (Osborne: *Dühöngő ifjúság*); Perföldy (Kisfaludy Károly: *A kérők*); Aurel (Krleža: *Léda*); Leprás Mátyás (Brecht-Weill: *Koldusopera*); Camille Sévigne, vizsgálóbíró (Achard: *A londoni lány*).

„Több mint hat évtizeddel ezelőtt színházcsinálóink lelkes kis csapata színháztörténetet írt itt a Délvidéken. A nagy színészegyniségeken kívül, mint amilyen Pataki László, Sántha Sándor (mindketten részt vettek a színházavató előadásban), aztán R. Fazekas Piri, Fejes György, Ferenczi Ibi, Szilágyi László (hogy csak néhányukat említsem), ott voltak természetesen azok a színészek is, akik tehetségükkel, hivatástudatukkal a Magyar Színház alapjait lerakták. Ennek az alapozásnak, majd a lassú építkezésnek szívós, elkötelezett »harcosai« voltak a rendezők is: Garay Béla, majd a későbbiek során Varga István, Virág Mihály, ifj. Szabó István, és persze a színész-rendezők, Pataki László és Szilágyi László.” (Faragó Árpád)

A XXVI. VMASZT díjazottjai

HIVATALOS DÍJAK

A zsűri Pataki László-díjjal tünteti ki a topolyai **Mara Amatőr Színházat** a találkozók legjobb hagyományos keretek között megvalósított előadásáért, Molière *A tudós nők* című darabjukért, amelyet Jankovics Andrea rendezésében állítottak színpadra.

A zsűri Bambach Róbert-díjjal tünteti ki a **Palics Magyar Művelődési Egyesület Palicsi Színjátészó Grundját** a *Kreón, avagy ellenében a szélnek* című dráma színpadra állításáért. A darab rendezője Mezei Zoltán.

A zsűri közösségteremtő tevékenységéért a temerini **Szirmai Károly Magyar Művelődési Egyesület Jáccunk Truppját** Garay Béla-díjjal tünteti ki.

A zsűri 2022-ben a legjobb férfi főszereplőnek járó Szilágyi László-díjjal **Molnár Oszkárt**, a kupuszinai Petőfi Sándor Művelődési Egyesület Sturcz József színjátészó csoportjának tagját tünteti ki a *Nyitott ablak* című vígjátékban nyújtott fergeteges alakításáért, Novotni, a rezervista szerepének megformálásáért.

A zsűri a legjobb női főszereplőnek járó Ferenczi Ibolya-díjjal **Petro Ildikót** tünteti ki, akit a temerini Szirmai Károly Magyar Művelődési Egyesület Jáccunk Truppjának *Éjjeli menedékhely* című drámájában Vaszilisa szerepében láthatott a közönség. Az előadást László Sándor rendezte.

A zsűri a legjobb férfi epizódszerepért járó Nagy István-díjat szintén a temerini társulat egyik tagjának ítélte oda. **Elek István** az *Éjjeli menedékhely*ben nyújtott kiváló alakításáért, Luka szerepének megformálásáért veheti át az elismerést.

A legjobb női epizódszerep elismerését, a Magyar Piri-díjat a zsűri Beliza szerepének megformálásáért **Jankovics Editnek**, a topolyai Mara Amatőr Színház tagjának ítélte oda *A tudós nőkben* nyújtott alakításáért.

A legszebb színpadi beszédért a zsűri Szántó Róbert-díjjal **Oláh Rékát** tünteti ki. A Zentai Magyar Kamaraszínház Diákszínjátészóinak tagját Raymond Queneau *Így történt...* című vígjátékában láthattuk. Az előadást Verebes Judit és Dévai Zoltán állították színpadra.

A lendületes színházi alkotómunkáért a zsűri díjat nyújt át a **Zentai Magyar Kamaraszínház Diákszínjátészói** lelkes csapatának.

A Közönségdíjat az idén nem más, mint a kupuszinai **Sturcz József színjátészó csoport** nyerte el Nóti Károly és Fényes Szabolcs *Nyitott ablak* című vígjátékának magával ragadó színpadra állításáért.

A Diákszűri számára az idén sem volt könnyű a döntés, hisz a találkozók utolsó napján is lenyűgöző produkciókat láthattak. Döntésük értelmében a legjobb előadás díja azt a csapatot illeti meg, amely a legtöbbet és legjobban neveltette meg őket. Ez pedig nem más, mint a **Sturcz József színjátészó csoport** és fergeteges előadásuk, a *Nyitott ablak*.

KÜLÖNDÍJAK

A *Vendégszereplésre kiemelten érdemesült előadás* büszke címét, a Magyar Nemzeti Táncs tájolási különdíját az idén a kupuszinai **Sturcz József színjátészó csoport** nyerte el, *Nyitott ablak* című vígjátékukért.

A zsűri a szabadkai Népszínház Magyar Társulatának különdíjat – vendégszínházi lehetőséget a Jadran színpadon – a topolyai **Mara Amatőr Színháznak** ítélte oda Molière *A tudós nők* című vígjátékukért. Az előadást Jankovics Andrea rendezte.

A zsűri a szabadkai Kosztolányi Dezső Színház különdíját, vendégszínházi lehetőséget a színházban, a **Palics Magyar Művelődési Egyesület Palicsi Színjátészó Grundjának** nyújtja át a *Kreón, avagy ellenében a szélnek* című előadásukért, amelynek szerzői Hajdú Tamás, Baráth Attila, Pámer Csilla és Mácsai Endre, és amelyet Mezei Zoltán rendezett.

A zsűri a szabadkai Kosztolányi Dezső Színház különdíját, csoportos belépőt a színház valamely előadására, az Újvidéki Magyar Művelődési és Művészeti Központ **Szines Szilánkok Diákszínpadának** adományozza.

A zsűri a szabadkai Népszínház Magyar Társulatának különdíját, csoportos belépőt a társulat valamely előadására, a temerini **Szirmai Károly Magyar Művelődési Egyesület Jáccunk Truppjának** adományozza.

A zsűri a Zentai Magyar Kamaraszínház különdíját, csoportos belépőt a társulat valamely előadására, a tóbai **Petőfi Sándor Művelődési Egyesület színjátszó csoportjának** ítélte oda.

A zsűri az Újvidéki Színház különdíját, csoportos belépőt a társulat valamely előadására, a nagyikindai **Egység Művelődési Egyesület József Attila Színtársulatának** adományozza.

A Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség és az Education & Language Nomads közös, rendhagyó különdíját, egy közösségfejlesztő hétvégét a **Palicsi Színjátszó Grund** nyerte el.

A zsűri a Vajdasági Magyar Versmondók Egyesületének különdíját, ingyenes részvételt a Szép Szó táborban, **Barna Sára Dávidnak**, az Újvidéki Magyar Művelődési és Művészeti Központ Színes Szilánkok Diákszínpada tagjának adományozza a *Tenger a lélekben* című előadásban nyújtott alakításáért.

A zsűri a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség és a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet közös különdíját, ingyenes részvételt a MAdT-táborban, **Csikos Dávidnak**, a nagyikindai Egység Művelődési Egyesület József Attila Színtársulata tagjának ítélte oda a *Tábori piknik* című előadásban Zépó, az ellenség katonája szerepének megformálásáért.

A Wemsical Szerbia Ifjúsági és Kulturális Egyesület különdíját, a Malom-színésztáborban való részvételt a zsűri a topolyai Mara Amatőr Színház tagjának, **Mendrei Zsoltnak** ítélte oda, aki Tüskét alakította a *A tudós nők* című vígjátékban.

A zsűri a Magyar Szó napilap egyéves előfizetését adományozza **Szabó Erikának**, a topolyai Mara Amatőr Színház tagjának, a *A tudós nők* című előadásban Aristeia szerepének megformálásáért.

A zsűri a Magyar Szó napilap féléves előfizetését **Lackó Farkas Erzsébetnek** ítélte oda, akit a tóbai Petőfi Sándor Művelődési Egyesület színjátszó csoportjának komédiájában, a *bűvös szék* Minisztereként láthatott a közönség.

A zsűri a kitartó tevékenységükért a Magyar Szó napilap féléves előfizetését adományozza a **Muzslai Petőfi Sándor Magyar Művelődési Egyesület színjátszó csoportjának**.

A zsűri a Magyar Szó napilap könyvcsomagját **Varga Flóriánnak** ítélte oda, akit a temerini Szirmai Károly Magyar Művelődési Egyesület Jáccunk Truppja *Éjjeli menedékhely* című drámájában láhattunk Szatyin szerepében.

A zsűri a Hét Nap hetilap egyéves előfizetését **Sörfőző Károlynak**, a topolyai Mara Amatőr Színház tagjának ítélte oda a *A tudós nők* című előadásban nyújtott alakításáért, Chrysale szerepének megformálásáért.

A zsűri a Hét Nap féléves előfizetését **Szántó Tivadarnak**, a tóbai Petőfi Sándor Művelődési Egyesület színjátszó csoportja tagjának ítélte oda a *bűvös szék* című komédia Államtitkárnak megformálásáért.

A zsűri a Hét Nap könyvcsomagját adományozza **Zsivu Péternek**, a kupuszinai Sturcz József színjátszó csoportja tagjának, aki Polgármesterként varázsolta el a közönséget Nóti Károly – Fényes Szabolcs *Nyitott ablak* című vígjátékában, Molnár József rendezésében.

A zsűri az igényes kortárs szövegek színpadra állításáért a zEtna kiadó könyvcsomagkülöndíját adományozza **Király Sándornak**, a nagyikindai József Attila Színtársulat művészeti vezetőjének és rendezőjének.

A fiatalok színházi alkotótevékenységének ösztönzéséért a zsűri a zEtna kiadó könyvcsomagkülöndíját ítélte oda a szabadkai **Népkör Magyar Művelődési Központ Fabula Rasa Színjátszó Grundjának**.

A zsűri a szabadkai Fabula Rasa Színjátszó Grund társulata tagjának, **Kéri S. Botondnak** a Forum Könyvkiadó Intézet könyvcsomagkülöndíját nyújtja át Gerard szerepének megformálásáért Jean Cocteau *Vásott kölykök* című drámájában nyújtott alakításáért. Az előadást Budinčević Krisztián rendezte.

A zsűri a Forum Könyvkiadó Intézet könyvcsomagkülöndíját ítélte oda **Limburger GeorGINának**, akit a Polgármesternét alakította a kupuszinai Sturcz József színjátszó csoport fergeteges vígjátékában, a *Nyitott ablakban*.

A zsűri a topolyai Mara Amatőr Színház által színre vitt Molière-vígjátékban, a *A tudós nők* ben nyújtott alakításáért a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet könyvcsomagkülöndíját **Fekete Dórának** ítélte oda Henriette szerepének megformálásáért.

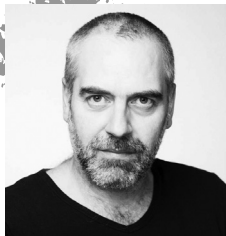
A merész témaválasztásért és a közös alkotómunkáért a zsűri a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet könyvcsomagkülöndíját ítélte oda az **Újvidéki Magyar Művelődési és Művészeti Központ Színes Szilánkok Diákszínpadának** a *Tenger a lélekben* című előadásukért.

A XXVI. Találkozó szakmai zsűrije

Balázs Áron

Sterija-, Pataki Gyűrű-, Jászai Mari-díjas színművész, az Újvidéki Művészeti Akadémia tanársegédje

Bajmokon nőtt fel, ahol amatőr színészként Barácius Zoltán szárnyai alatt kipróbálhatta magát különböző szerepekben, és megszerette a színházat. Középiskolai éve alatt meghívást kapott

a Tanyaszínházba, majd végleg ez a pálya mellett döntött. 1995-ben felvételt nyert az Újvidéki Művészeti Akadémiára, ahol 2004-ben diplomázott Hernyák György és László Sándor osztályában. 2005 óta tanársegéd az Újvidéki Művészeti Akadémián.

1998-tól az Újvidéki Színház társulatának tagja 2016-ig.

Játszott még a Veszprémi Petőfi Színházban, Tatabányán, a Jászai Mari Színházban, Budapesten, a Bárka Színházban, a Temesvári Csiky Gergely Állami Magyar Színházban, a Szegedi Nemzeti Színházban, Szabadkán, a Népszínházban, valamint a Kosztolányi Dezső Színházban, a Zentai Magyar Kamaraszínházban és az újvidéki Szerb Nemzeti Színházban.

Brestyánszki Boros Rozi

dramaturg, író

Azt kérték, írjak egy rövid, motiváló életrajzot, de én arról tudok írni, hogy engem mi motivál. Középiskolás voltam, amikor emlékeim szerint először jártam színházban. Szabadtéri előadás volt, és az egyik színész méteres közelségből nézett szembe velem. Talán Árok Feri volt, már nem emlékszem.

A színház élményére azonban igen. És nem sokkal később, nagyjából hónapok múlva, már magam is rendeztem, színházat akartam csinálni. Azt is tettem. Mintha tudtam volna, hogyan kell. Ma sem tudom. Pedig huszonegy éve ez a hivatásom is. Voltam közönségszervező, művészeti titkár, rendezőasszisztens, díszletasszisztens, plakáttervező,

kellégyártó grafikus, webmester, dramaturg, írtam cikkeket, esszéket, könyveket, színház-történetet, drámákat, sőt, egy kézikönyvet is arról, hogyan kell színházat csinálni. Pedig nem tudom. Annyit tudok, a jó színházcsináláshoz kíváncsiság, alázat, bizalom, szorgalom és szeretet kell. Mindezt nagykanállal kapom Közöttetek, ahová idén tizenegyszer hívtak vissza zsűrizni. És engem ez motivál, ez a kivételes erejű közösségi alkotás, aminek itt, az amatőr színjátszók szemlélén lehetek tanúja és részese. Köszönöm!

Táborosi Margaréta

rendező-koreográfus, az Újvidéki Művészeti Akadémia tanára

Zentán születtem. A Tisza, a töltes és a népkerti sárgavíz jelenti a fő kötődést a városhoz a családom mellett. Az általános iskolát és a gimnáziumot szintén itt végeztem el, majd elindultam a nagyvilágba. Bő egy évtized után hazaköltöztem, hogy azóta folyamatosan úton legyek. Szimbolikusan és valójában is sokat ingázom, havi szinten több száz/ezer kilométert teszek meg. Szeretek inspiráló zenére autót vezetni.

2007-ben diplomáztam az Újvidéki Művészeti Akadémia (Akademija Umetnosti Novi Sad) színész szakán. Két évig az Újvidéki Színház társulatához tartoztam, ahol a rám bízott szerepekben arányosan tudtam fejlődni.

2009-ben felvételt nyertem a budapesti Színház- és Filmművészeti Egyetem rendező-koreográfus szakára, ahol 2014-ben fejeztem be tanulmányaimat. Közben az Újvidéki Művészeti Akadémián kezdtem tanítani színészmesterséget, Hernyák György asszisztenseként.

Jelenleg a Színház- és Filmművészeti Egyetem Doktori Iskolájának a hallgatója vagyok.

A színház(csinálás) büvkörében maradtam, ám már a színpad másik oldalán (nem színészként) képzelem el alkotói tevékenységem, korszerű, hiteles, sajátos kifejezési formát kereső előadások megkomponálásában.

Műkedvelők Társasága – játék – közösségi élet – évszázados örökség

Szemeztünk a Súgó hasábjain a 26. VMASZT-ra készült,
temerini színjátszást bemutató kiállítás anyagából

Temeriniek a színjátszó találkozón

2008. Vajdasági Magyar
Amatőr Színjátók
XIII. Találkozója,
BÁCSGYULAFALVA
Móricz Zsigmond:
Légy jó mindhalálig
Rendező: Faragó Edit
Rendezőasszisztens:
Gőz László

2010. Vajdasági Magyar Amatőr Színjátók XV. Találkozója,
SZILÁGYI
George Orwell: *Állatfarm* | Rendező: Törteli László

2011. Vajdasági Magyar Amatőr
Színjátók XVI. Találkozója,
PÉTERRÉVE
Bunker Színház, Temerin
Schwajda György: *Segítség*
Rendező: Faragó Edit

2015. Vajdasági Magyar Amatőr Színjátók XX. Találkozója,
KUPUSZINA | Illyés Gyula: *Tűvé-tevők* | Rendező: Törteli László
Díjak:
• Közönségdíj
• Magyar Nemzeti Tanács tájolási különdíja
• Diákzsűri díja

Műkedvelők Társasága – játék – közösségi élet – évszázados örökség

Szemezgetünk a Súgó hasábjain a 26. VMASZT-ra készült,
temerini színjátszást bemutató kiállítás anyagából

Temeriniek a színjátszó találkozón

2017. Vajdasági Magyar Amatőr Színjátszók XXII. Találkozója, BÁCSFEKETEHEGY
Csorba Béla: *A szabadság betegei* | Rendezte: Nagy Sándor

- Díjak:
- Magyarország Szabadkai Főkonzulátusának felkérése: az Arany János-emlékév jegyében egy produkció elkészítésének és bemutatásának lehetősége
  - a Feketics Művelődési Egyesület különdíja

2018. Vajdasági Magyar Amatőr Színjátszók XXIII. Találkozója, NAGYKIKINDA
Domonkos István:
Kormányeltörésben
Rendezte: László Sándor

2021. Vajdasági Magyar Amatőr Színjátszók XXV. Találkozója, SZAJÁN
Rókus Zoltán: *Tyúklétra (avagy mi csorog a nyakunkba)*
Rendezte: László Sándor

- Díjak:
- Pataki László-díj – legjobb hagyományos keretek között megvalósított előadás
  - Magyar Piri-díj Petro Ildikónak Vakosné szerepének megformálásáért
  - Diákzsűri díja
  - MNT tájolási különdíja
  - Szabadkai Népszínház Magyar Társulatának különdíja – vendégjátékos lehetősége

2019. Vajdasági Magyar Amatőr Színjátszók XXIV. Találkozója, KUPUSZINA
Gion Nándor *A kárókatona még nem jött vissza* című regénye alapján: *Koldustetű*
A színpadi adaptációt készítette: Gyarmati Kata és Mezei Kinga
Rendezte: László Sándor

Díjak:

- Kosztolányi Dezső Színház különdíja – vendégjátékos lehetősége
- Magyarország Szabadkai Főkonzulátusának felkérése: a Kossuth Lajos-emlékév jegyében egy produkció elkészítésének és bemutatásának lehetősége
- vendégszereplés a budapesti Nemzeti Összetartozás Napján

Művészeink, akiknek a szépet köszönhetjük a XXVI. Találkozón

Képzőművészünk, aki a XXVI.

Találkozó díjait festette:

Varga Valentin

Született 1990. február 20-án, Újvidéken.

2005 és 2009 között az újvidéki Bogdan Šuput Formatervező Iskola képzőművészeti technikus szakának tanulója. 2010 és 2014 között a Szarajevói Képzőművészeti Akadémia hallgatója festő szakirányon.

Jelenleg az Újvidéki Művészeti Akadémia Képzőművészeti karának mesterhallgatója. 2015 óta a Temerini Alkotóműhely és Képzőművészeti Tábor művészeti vezetője. A CtrlV művészcsoporthoz alapító tagja.

Önálló kiállítások

2017 „Átmeneti konfiguráció” – Klein House / Social bar and art gallery, Szabadka, Szerbia

2019 „Exist - Um” – Lukijan Mušicki Galéria, Temerin, Szerbia

2021 „SIMUL” – Laza Kostić Kulturális Központ, Zombor, Szerbia

Díjak

Raiffeisen Bank Ösztöndíja képzőművészek számára, Szarajevó, Bosznia–Hercegovina
A Szarajevói Képzőművészeti Akadémia kitüntetése, Szarajevó, Bosznia–Hercegovina
Trash Art Hungary – fődíj (Bácska Szenzitive csapat), Gödöllő, Magyarország
VMTDK Art 2019–2020, Vajdasági Magyar Tudományos Diákköri Konferencia – első díj a legjobb művészeti produkcióért, Újvidék, Szerbia

Plakáttervezőnk és az arculat motívumának kidolgozója: Bolyos Szent Lilla

1992. április 29-én születtem Topolyán. 2007-ben iratkoztam a Bogdan Šuput Formatervezői Középiskolába, képzőművészeti

szeti technikus szakra. 2011-től a Újvidéki Művészeti Akadémia hallgatója lettem, képgrafika szakon. 2019-ben szereztem mesterdiplomát rajz szakon. 2015 óta dolgozom képzőművészeti tanárként, valamint 2020-tól képzőművészeti csoportot tartok alsós és felsős diákoknak szülővárosomban. Egyetem óta csoportos kiállításokon veszek részt külföldön és itthon. 2018-tól lehetőségem nyílt az illusztrálás világában is kipróbálni magam a Forum Könyvkiadó Intézet megbízásai révén.

Illusztrált könyvek:

Igor Kolarov: *Pingvinkalauz* (2018)

Benedek Miklós: *Miközben halkán* (2019)

Tanulj velünk magyarul! című tankönyvek (2020)

Tördelőnk, nyomdászunk, szerkesztőnk, aki az idei Találkozó nyomtatványait készítette:

Pál Anikó

Régen születtem. Közel húsz éve élvezem azt a szabadságot és követem azt a kötettséget, amit a tördelés művészete kínál.

Főállásban a *Magyar Állattenyésztők Lapja* tördelőszerkesztője vagyok, de emellett számos vajdasági és magyarországi cégnek, egyesületnek készítek megkeresésre arculatot, plakátot, szórólapot, meghívót, bannert, roll upot, névjegyet, cégtáblát...

Idén ötödször dolgozom együtt ezzel a nagyszerű csapattal Fantasztikus élmény és nagyon nagy megtiszteltetés, hogy feldolgozhatom és szerkeszthetem olyan csodás művészek alkotásait, akiket évről-évre a Találkozó szervezői megtalálnak, akik szívüket és lelküket ajándékozzák ennek a 10 napnak. Rajzzal, festménnyel, betűvel, gondolatokkal, üzenetekkel és minden esetben: szeretettel!

Köszönöm!

Impresszum

Súgó – a Vajdasági Magyar Amatőr Színjátszók XXVI. Találkozásának színlapja • Kiadja a temerini Szirmai Károly Magyar Művelődési Egyesület, a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet és a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség • A fedőlapot Pál Anikó tervezte Bolyos Szent Lilla munkája nyomán • Tördelő-szerkesztő: Pál Anikó • Szerkesztette: Virág Kiss Anita és Fábian Mónika • Munkatársak: Ádám Csilla, Fábian Mónika, Nagy Karina, Oláh Tamás, Szerda Zsófia, Sutus Áron, Tóth Dianna, Virág Kiss Anita • A rendezvény megőrzéséért felel: Gutási Lukács • 2022. április, Temerin